

ANNEX 12

PDPR05. Procediment de Captació de dades

1. Objectiu

Aquest procediment mostra l'operativa a seguir en el moment en què un servei de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès vulgui recollir dades de caràcter personal en un fitxer per al seu tractament en el marc del desenvolupament de les seves funcions. En aquest procediment s'explica com s'hauran de recollir aquestes dades per tal de complir amb el que s'estableix a la *Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de Protección de Datos de carácter personal* (en endavant, LOPD).

Aquesta captació de dades s'entén que es pot donar pels següents mitjans:

1. Finestreta.
2. Correu electrònic.
3. Pàgina web de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès.
4. Telèfon.

Per tal d'entendre tot el procediment i les diferents casuístiques que s'hi contemplen, és finalitat també d'aquest document explicar tots els conceptes relacionats amb la captació de dades en general. És a dir, el moment de la recollida, el tractament i la cessió o comunicació a tercers.

2. Abast

Resultat: Formularis per la captació de les dades amb el consentiment dels interessats.

Resultat: Dades captades complint amb les disposicions legals vigents.

Resultat: Canvis de dades, canvis en les cessions i canvis en les finalitats de les mateixes.

Aquest procediment serà d'aplicació a totes aquelles captacions de dades que es realitzin per part de qualsevol dels serveis de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès.

3. Definicions

- **Dades de caràcter personal:** Tota informació numèrica, alfabètica, gràfica, fotogràfica, acústica o de qualsevol altre tipus, concernent a persones físiques identificades o identificables.

- **Dades de caràcter personal relacionades amb la salut:** Les informacions concernents a la salut passada, present i futura, física o mental, d'un individu. En particular, es consideren dades relacionades amb la salut de les persones les referides al seu percentatge de discapacitat i a la seva informació genètica.
- **Dada dissociada:** Aquella que no permet la identificació d'un afectat o interessat.
- **Fitxer:** Tot conjunt organitzat de dades de caràcter personal, que permeti l'accés a les dades d'acord amb criteris determinats, qualsevol que fos la forma o modalitat de la seva creació, emmagatzematge, organització i accés.
- **Tractament de dades:** Qualsevol operació o procediment tècnic, sigui o no automatitzat, que permeti la recollida, enregistrament, conservació, elaboració, modificació, consulta, utilització, cancel·lació, bloqueig o supressió, així com les cessions de dades que resultin de comunicacions, consultes, interconnexions i transferències.
- **Responsable dels Fitxers:** Persona física o jurídica, de naturalesa pública o privada, o òrgan administratiu, que sol o conjuntament amb d'altres decideixi sobre la finalitat, contingut i ús del tractament.
- **Afectat o interessat:** Persona física titular de les dades que siguin objecte de tractament.
- **Encarregat del Tractament que es duu a terme a cada unitat:** Persona física que, sol o conjuntament amb d'altres, tracti dades personals per compte del Responsable dels Fitxers.
- **Exportador de dades personals:** Persona física o jurídica, pública o privada, o òrgan administratiu situat en territori espanyol que realitzi una transferència de dades a un país tercer.
- **Importador de dades personals:** Persona física o jurídica, pública o privada, o òrgan administratiu receptor de les dades en cas de transferència internacional dels mateixos a un tercer país, ja sigui Responsable dels Fitxers, Encarregat del Tractament o Tercer.
- **Transferència internacional de dades:** Tractament de dades que suposa una transmissió de les mateixes fora del territori de l'Espai Econòmic Europeu, bé constitueixi una cessió o comunicació de dades, bé tingui per objecte la realització d'un tractament de dades per compte del Responsable dels Fitxers establert a territori espanyol.
- **Consentiment de l'interessat:** Qualsevol manifestació de la voluntat, lliure, inequívoca, específica i informada, mitjançant la qual l'interessat consenti el tractament de dades personals que el concerneixen.
- **Cessió o comunicació de dades:** Tractament de dades que suposa la seva revelació a una persona diferent de l'interessat.

4. Responsabilitats

Responsable: Tots els serveis de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès.

L'encarregat de què les captacions de dades que es realitzin, per part dels serveis municipals, es facin segons la legislació vigent serà el propi servei que recull i tracta les dades.

5. Documents relacionats

Antecedent: No aplica.

Models associats: PDPR07. Bloqueig i destrucció.

[PDPR05-M1 Llegenda telefònica amb cessió.](#)

[PDPR05-M2 Llegenda telefònica sense cessió.](#)

[PDPR05-M3 Confirmació de captació telefònica amb cessió.](#)

[PDPR05-M4 Confirmació de captació telefònica sense cessió.](#)

[PDPR05-M5 Captació amb cessió adults.](#)

[PDPR05-M6 Captació sense cessió adults.](#)

[PDPR05-M7 Captació amb cessió menors.](#)

[PDPR05-M8 Captació sense cessió menors.](#)

[PDPR05-M9 Captació amb cessió web.](#)

[PDPR05-M10 Captació sense cessió web.](#)

[PDPR05-M11 Nota legal de correu electrònic.](#)

[PDPR05-C1 Canvi de cessió i finalitat.](#)

[PDPR05-C2 Canvi de cessió.](#)

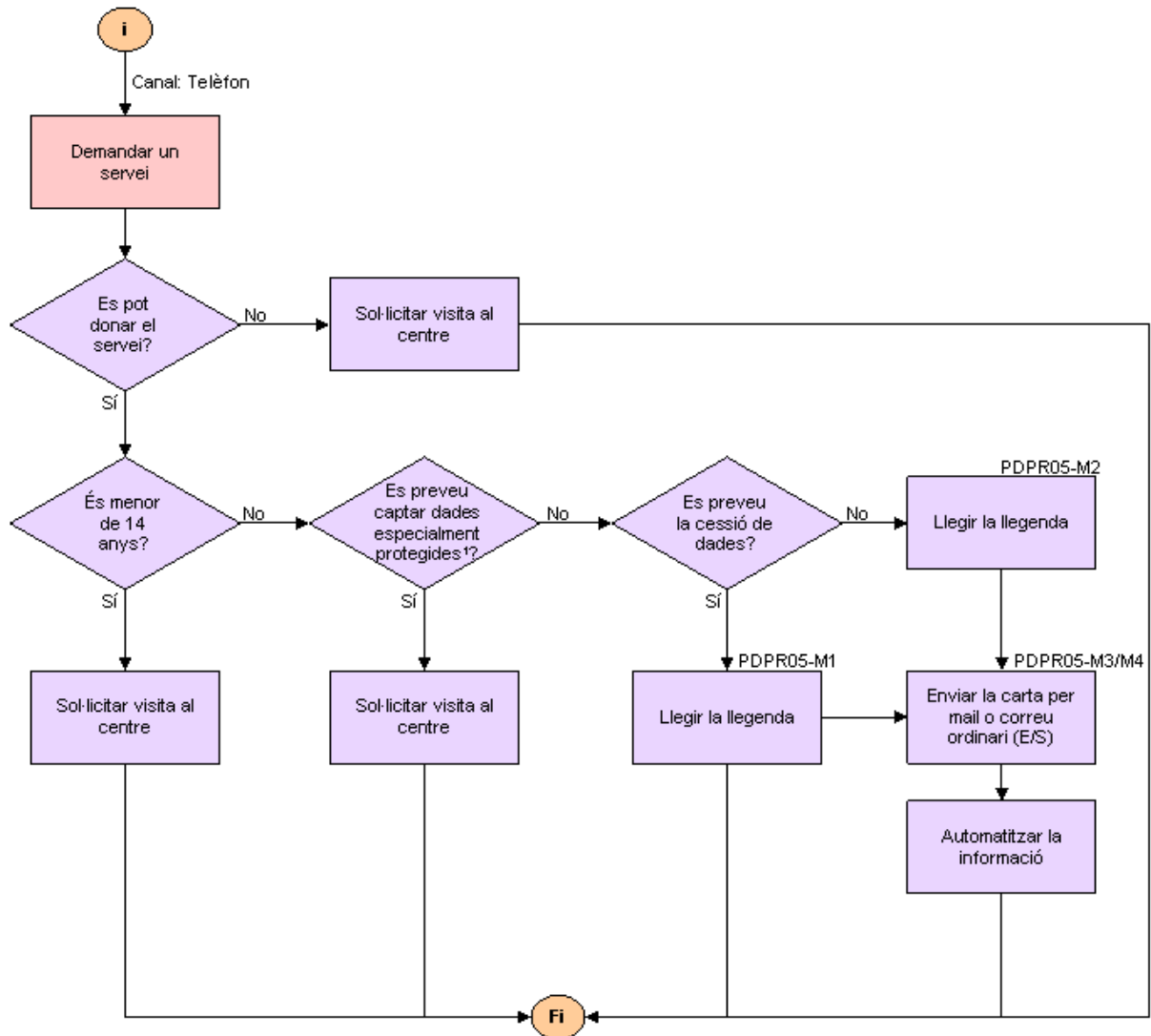
[PDPR05-C3 Canvi de finalitat.](#)

[PDPR05-C4 Canvi de dades.](#)

[PDPR05-C5 Comunicació de cancel·lació.](#)

[PDPR05-C6 Comunicació de la impossibilitat de no consentir.](#)

6. Desenvolupament

1. S'entén per dades especialment protegides aquelles que fan referència a la ideologia, afiliació sindical, religió, creences, origen racial, salut o vida sexual, dades recollides per a finalitats policials sense consentiment de les persones afectades i dades derivades d'actes de violència de gènere.

2. No s'ha distingit entre el consentiment tàcit i exprés per a les captacions en finestreta. Tot es fa amb una casella que s'ha de marcar i sense signatura, excepte en el cas dels menors.

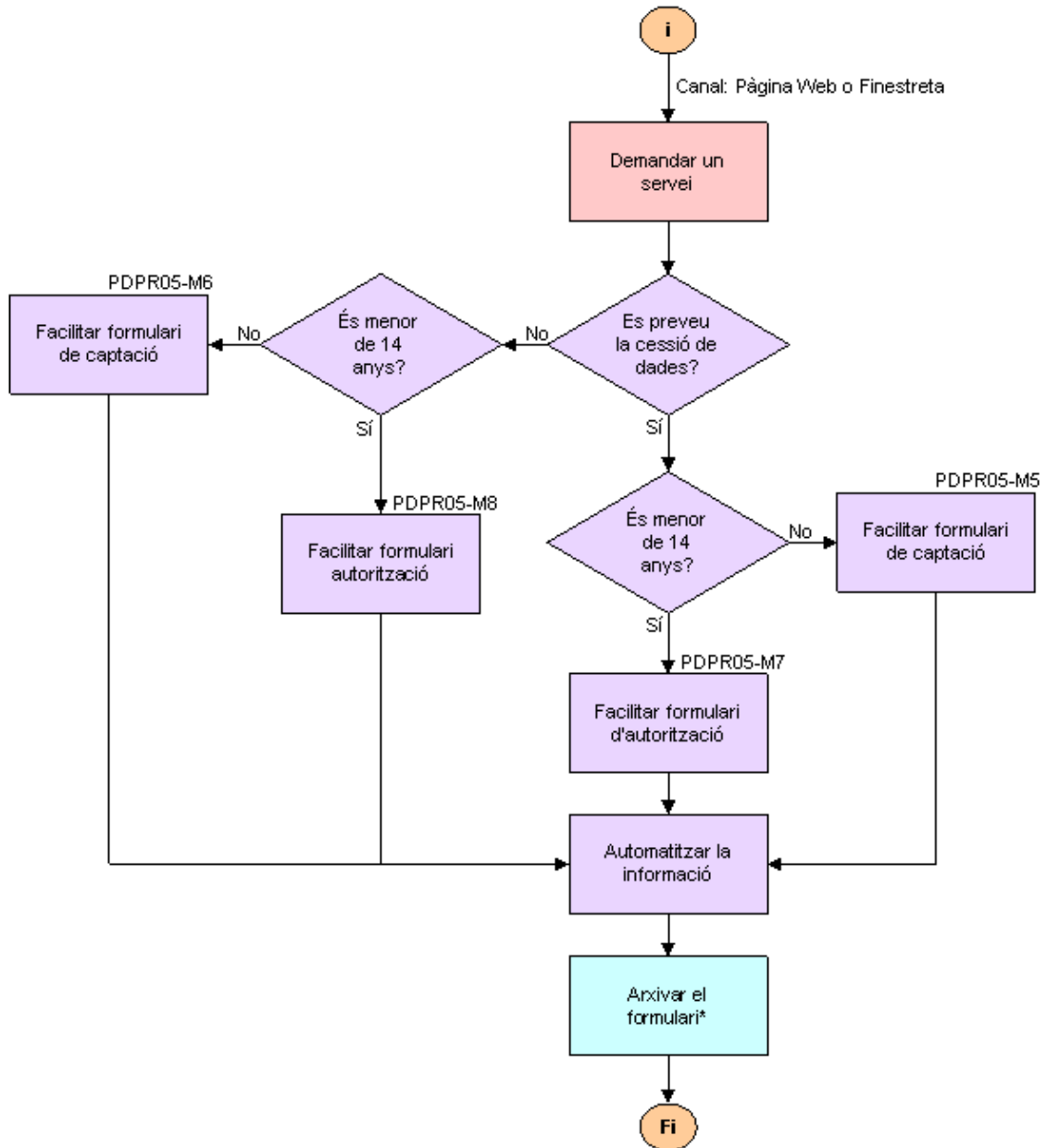
3. Tot i que l'article 6.2 de la LOPD permet no demanar el consentiment quan el tractament estigui previst per una llei, en aquest procediment s'ha generalitzat per a tots els casos, incloent el consentiment en tots els tipus de tractament.

4. Aquest flux distingeix les dades especialment protegides donat que llavors es fa necessari que l'interessat es presenti a l'Ajuntament.

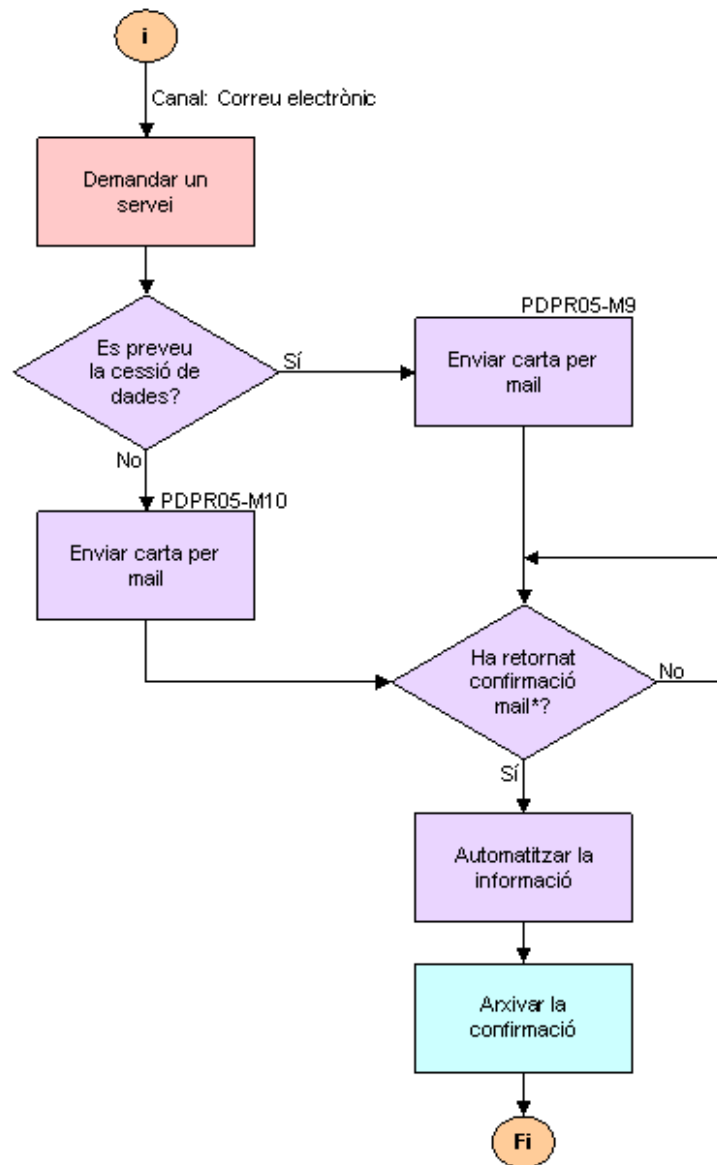
5. En l'atenció telefònica, per tal de recollir el consentiment dels interessats evitant la gravació de les trucades, s'ha optat per l'enviament d'una carta posterior indicant que s'ha procedit tal i com l'interessat ha sol·licitat.

6. Pel que fa a l'arxiu dels formularis, s'estableix un termini indefinit, havent de conservar-se durant el temps que es mantingui el tractament previst.

7. **(E/S)** Implica la necessitat de que l'Ajuntament registri la sortida de les cartes i de que guardi, mentre duri el tractament, còpia de la carta un cop hagi passat pel Registre d'Entrada i Sortida.

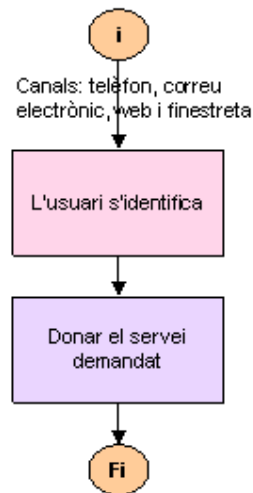

* El formulari web on l'interessat manifesta el seu consentiment s'ha de conservar mentre duri el tractament.

* El correu electrònic on l'interessat manifesta el seu consentiment s'ha de conservar mentre duri el tractament.

Usuaris existents (als mateixos serveis)*:

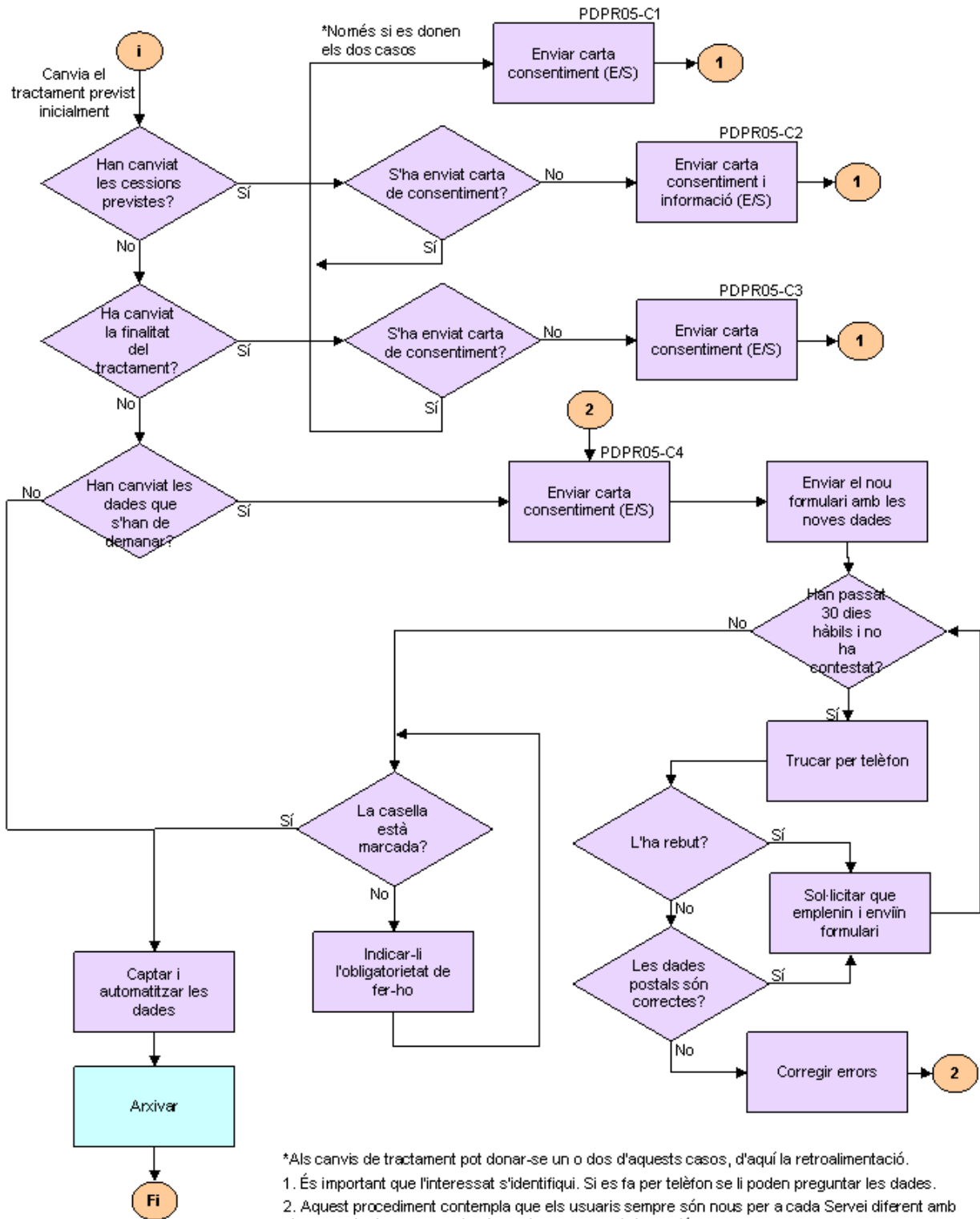

* S'entén que són usuaris que prèviament van ser registrats seguint el procediment indicat.

Legenda:

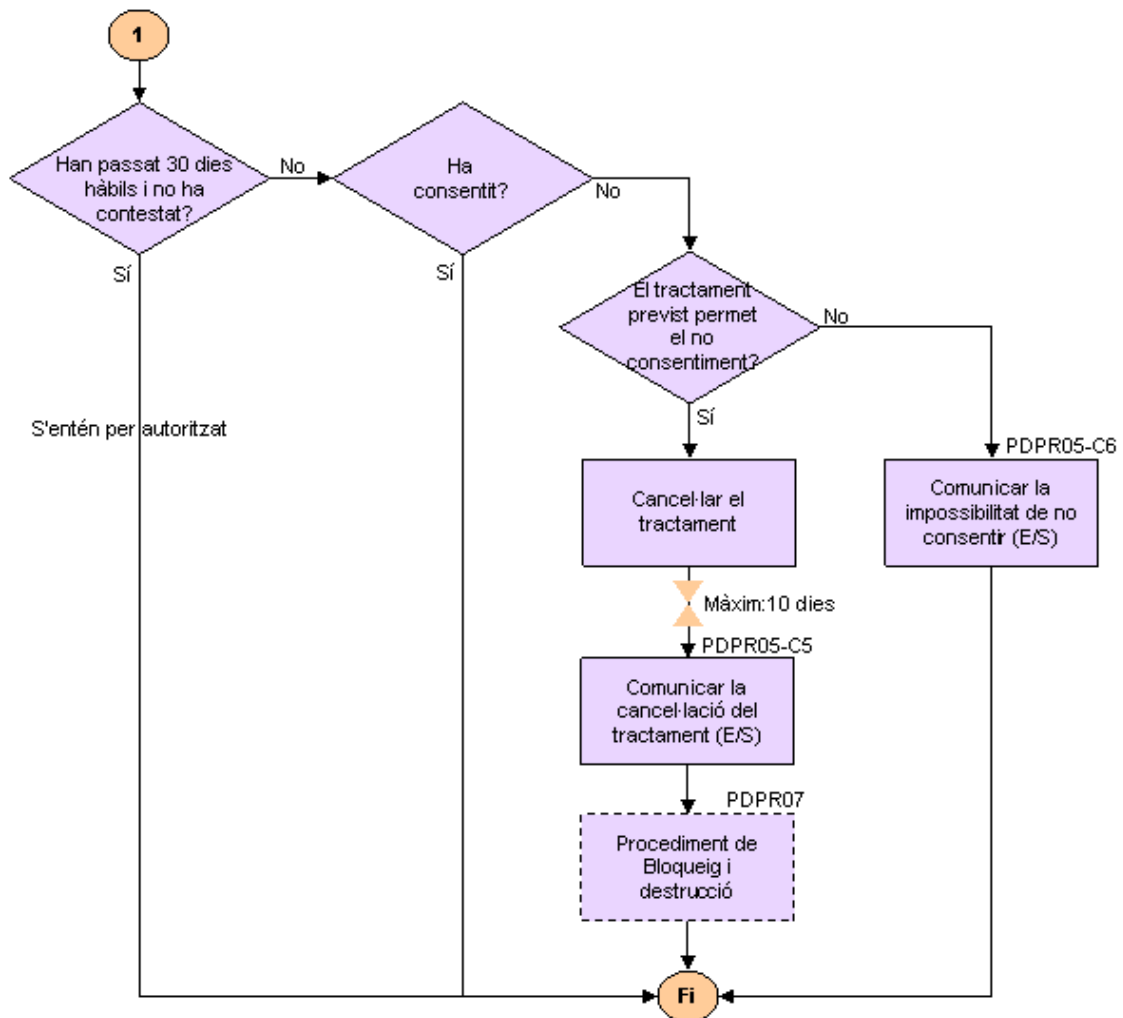
Canvis de tractament (per N usuaris registrats correctament):

*Als canvis de tractament pot donar-se un o dos d'aquests casos, d'aquí la retroalimentació.

1. És important que l'interessat s'identifiqui. Si es fa per telèfon se li poden preguntar les dades.
2. Aquest procediment contempla que els usuaris sempre són nous per a cada Servei diferent amb el que contacten per a un tractament que genera informació.

N Salt d'una tasca a una altra (per evitar creuaments de línies). N: número seqüencial.

1. S'entén: paper o correu ordinari.

Premeu [PDPR05 Captació de dades](#) per veure la versió editable.

7. Especificacions

7.1. Recollida de dades de caràcter personal

En primer lloc cal detectar tots els fitxers existents dins l'Ajuntament, les dades que contenen i el seu nivell, així com determinar quines són les mesures de seguretat aplicables a aquests en funció del *Real Decreto 1720/2007, de 21 de diciembre, por el que se aprueba el Reglamento de desarrollo de la Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de Protección de Datos de carácter personal* (en endavant, RLOPD) per, posteriorment, poder començar a aplicar, per cadascun dels fitxers, les mesures jurídiques, tècniques i organitzatives necessàries per complir amb la legalitat vigent.

Atès que les mesures tècniques són molt particulars per una competència informàtica, s'haurà de parlar de les mesures jurídiques, les quals estan més condicionades al lloc de treball i a l'operativa diària que se'n fa sobre les dades i els tractaments previstos per a les mateixes.

Origen de les dades

Quan s'analitzen els fitxers que contenen dades de caràcter personal dins un Ajuntament, un dels aspectes claus que s'ha de tenir present és la manera mitjançant la qual s'obtenen les dades. Aquestes acostumen a recollir-se a través de les següents vies:

- Del propi interessat.
- De tercers diferents als propis interessats.
- De fonts accessibles al públic.

A continuació s'analitzarà cadascuna d'aquestes vies des de la seva vessant jurídica i pràctica:

Dades que provenen directament de l'interessat o del seu representant legal

La forma utilitzada de manera més comuna per obtenir dades personals dels ciutadans és recollir-les directament dels propis interessats. Per fer-ho hi ha diversos mitjans, els més emprats són els formularis (en paper o en format digital) encara que l'atenció telefònica també forma part d'una d'aquestes categories.

Tal com es veurà més endavant, la LOPD, per tal de protegir els drets fonamentals i, especialment, l'honor i la intimitat personal i familiar de les persones, pel que fa a les seves dades, obliga a demanar el consentiment de l'interessat i a complir amb el deure d'informació abans de la recollida de dades. Aquests dos termes, el dret a la informació i el consentiment, són els punts a partir dels quals es desplega tota la casuística de protecció de dades i que són principals punts d'atenció en aquest document.

En aquest sentit, el RLOPD, al seu article 11, introdueix el concepte de verificació de dades, segons el qual en els supòsits en què l'interessat formuli sol·licituds per mitjans electrònics, sempre i quan en aquestes declari dades personals que ja estiguin en poder d'altres administracions públiques, l'Ajuntament podrà efectuar, en l'exercici de les seves competències,

totes aquelles verificacions que consideri necessàries per comprovar l'autenticitat de les dades declarades per l'interessat.

Dades provinents de persones diferents de l'interessat

La LOPD també contempla, concretament a l'article 5, el fet que les dades puguin obtenir-se per altres mitjans i no directament dels interessats o del seu representant legal.

Per aquests casos s'estableix que, si el Responsable dels Fitxers, és a dir, qui va recollir les dades, va complir amb el deure d'informació, no serà necessària la comunicació per part del cessionari de les dades.

En canvi, per aquells casos en què no s'hagi complert amb aquest deure el cessionari de les dades o Encarregat del Tractament del fitxer haurà d'informar, als titulars de les dades, de forma expressa, precisa i inequívoca, de:

- De l'existència del fitxer.
- De la procedència de les dades.
- De la finalitat del fitxer
- Del contingut del tractament.
- Dels possibles destinataris de la informació.
- De la possibilitat d'exercitar els seus drets.
- De la identitat del Responsable dels Fitxers.

Aquesta comunicació s'ha de dur a terme dins un termini màxim de tres mesos des del moment en què es varen enregistrar les dades.

A la vegada, la LOPD estableix que aquesta comunicació no serà necessària quan existeixi una llei que ho disposi de manera expressa, així com quan el tractament previst per a aquestes dades sigui per a la utilització de les mateixes amb finalitats històriques, estadístiques o científiques. No obstant, les comunicacions seran tractades més endavant i amb més detall.

Una altra excepció al deure d'informació es contempla per aquells casos en els quals la informació a l'interessat resulti impossible o precisi de la realització d'esforços desproporcionats a criteri de la *Agencia Española de Protección de Datos* (en endavant, AEPD) o de l'organisme autonòmic equivalent. Per la presa d'aquest tipus de decisions s'observen aspectes com el nombre d'interessats afectats, l'antiguitat de les dades o les mesures compensatòries.

Fonts accessibles al públic

Dintre dels requisits fixats per la LOPD per l'acompliment del dret d'informació, es disposa que en aquells casos en els quals les dades s'hagin obtingut de fonts accessibles al públic i aquestes estiguin destinades a la seva utilització en l'àmbit de la publicitat o prospecció comercial, a totes les comunicacions que es realitzin a l'interessat se li informará de quin és l'origen de les dades, dels drets que li assisteixen i de la identitat del Responsable dels Fitxers.

El concepte de fonts accessibles al públic, que es contempla a l'article 3.j) de la LOPD, les defineix com aquelles fonts que es troben a disposició del públic en general, no estant limitat per norma el seu accés. La llei considera que: "tenen la consideració de fonts accessibles al públic, exclusivament, el cens promocional, els repertoris telefònics en els termes previstos per la seva normativa específica i les llistes de les persones que pertanyen a grups professionals que continguin únicament les dades de nom, títol, professió, activitat, grau acadèmic i adreça. També tenen caràcter de fonts accessibles al públic els diaris i butlletins oficials, així com els mitjans de comunicació". Aquest concepte es veu desenvolupat al RLOPD que, al seu article 7, afegeix les guies de serveis de comunicacions electròniques on la LOPD feia esment als repertoris telefònics i que, pel que fa a les dades de les llistes de persones vinculades a grups professionals, detalla que la dada referent a l'adreça professional pot incloure el domicili postal complet, el número de telèfon, el número de fax i l'adreça electrònica. Així mateix, també estableix que els col·legis professionals podran indicar com a dades de pertinença al grup aquelles referents al número de col·legiat, a la data d'incorporació o a la situació d'exercici professional.

Les fonts accessibles al públic estan afectades per unes disposicions específiques que estan relacionades amb l'obtenció del consentiment. Per aquestes fonts, es disposa que el consentiment ha de ser atorgat necessàriament de manera prèvia a l'inici del tractament. Altrament el Responsable dels Fitxers haurà d'informar a l'interessat de forma expressa, precisa i inequívoca, en els tres mesos que segueixen al moment en què les dades s'enregistren, excepte en aquells casos en els que ja s'hagués informat amb anterioritat a l'interessat, de l'existència, el contingut i la finalitat del tractament, així com de la identitat i el domicili del Responsable dels Fitxers, de la procedència de les dades i dels drets que li assisteixen.

Les dades personals que figurin al cens promocional o a les llistes de persones que pertanyen a grups professionals, han de limitar-se a aquelles dades necessàries per poder complir amb la finalitat a la que es destina cadascun d'aquests llistats. Per tant, en aquells casos en els que, els encarregats del manteniment de les fonts, incloguin dades addicionals, serà necessari el consentiment de l'interessat.

Per tal d'atendre a les sol·licituds d'exclusió de la informació innecessària o d'inclusió de l'oposició a l'ús de les dades per finalitats relacionades amb la publicitat o la venda a distància, haurà de dur-se a terme en el termini de 10 dies hàbils respecte de les informacions realitzades mitjançant consulta o comunicació telemàtica i/o en la següent edició del llistat, qualsevol que sigui el suport en què s'editi.

En cas de cessió de les dades de fonts accessibles al públic serà necessari el consentiment de l'interessat, per a aquests casos es considera vàlid un consentiment tàcit. Igualment, l'interessat, demanant la cancel·lació de les seves dades, podrà exercir el seu dret d'oposició al tractament que, en aquests casos haurà de notificar-se als cessionaris per a què aquests efectuïn també la cancel·lació.

Per les fonts accessibles al públic s'estableixen unes regles de vigència:

- Els llistats del cens promocional romanen vigents durant 1 any, un cop finalitza aquest perden el seu caràcter de font accessible al públic.
- Les fonts accessibles al públic que s'editen en format llibre o en un suport físic, perden el caràcter de font accessible en el moment que es publica una nova edició.

- L'obtenció d'una còpia de la llista en format electrònic perd el caràcter de font d'accés públic en el termini d'1 any des del moment de la seva obtenció.

Una de les qüestions que suscita dubtes a l'hora de definir quines són les fonts accessibles al públic és si els anuncis publicats als taulers dels Jutjats es poden considerar com a tal en el supòsit que les dades que es publiquen puguin ser utilitzades com a font, per empreses de serveis, per tal d'obtenir informació sobre la solvència patrimonial i/o el crèdit.

Si es considera, per una banda, el concepte de fonts accessibles al públic que es contempla, tal com s'ha comentat, a l'article 3.j) de la LOPD i, per altra, l'article 235 de la *Ley Orgánica del Poder Judicial*, que reconeix als interessats el dret d'accés als llibres, arxius i registres judicials, es pot determinar que aquesta segona norma representa una limitació, donat que estableix que és necessària la condició d'interessat per poder accedir, tractar i/o cedir les dades contingudes als taulers dels jutjats.

A la vegada, s'ha de tenir present que la publicació d'aquesta informació als taulers es fa amb l'objectiu de procedir a la notificació als interessats, per tant, el que terceres persones apleguin aquestes dades és contrari a la finalitat per la qual es publiquen, necessitant aquest tercer, per poder dur a terme el tractament d'aquestes dades, el consentiment dels interessats d'acord amb els principis de la normativa de protecció de dades.

7.2. Qualitat de les dades

Tractament en l'àmbit legítim i per a finalitats declarades

L'article 4.1 de la LOPD estableix que "les dades de caràcter personal només es podran recollir pel seu tractament, així com sotmetre-les a aquest tractament, quan siguin adequades, pertinents i no excessives en relació amb l'àmbit i les finalitats determinades, explícites i legítimes per a les que s'hagin obtingut".

Segons la llei, doncs, s'entén que el Responsable dels Fitxers, tracta les dades en "l'àmbit legítim" quan les destina a l'establiment, control i manteniment de la relació amb l'interessat (sigui aquesta negocial, contractual o laboral) i al compliment de les finalitats per les quals l'interessat va atorgar el consentiment.

Tot això va lligat, per una banda, amb el principi de qualitat de les dades que exigeix que les dades personals no puguin ser utilitzades per a finalitats diferents de l'establiment, manteniment i control de la relació i les finalitats que l'interessat hagi consentit. Per altra banda, implica també que les dades recollides han de ser només aquelles que són necessàries per a la finalitat descrita.

Així doncs, a títol de resum es pot dir que s'han de recollir només les dades que s'utilitzaran i aquestes s'han de tractar només per a les finalitats per les quals s'hagi obtingut el consentiment.

7.3. Dret d'informació en la recollida de dades personals

L'article 5 de la LOPD precisa que, durant la recollida de dades dels interessats, se'ls hi ha d'informar de forma "expressa i inequívoca" dels següents aspectes:

- De l'existència d'un fitxer o tractament amb dades de caràcter personal, de la finalitat de la recollida i dels destinataris de la informació.
- Del caràcter obligatori o facultatiu de les respostes.
- De les conseqüències de l'obtenció o de la negativa a subministrar les dades.
- De la possibilitat d'exercitar els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició.
- De la identitat i adreça del Responsable dels Fitxers.

La LOPD només eximeix del compliment del deure d'informació, i només de manera parcial, quan de la naturalesa de les dades que se sol·liciten o de les circumstàncies en què aquestes es recullen l'interessat pot deduir el caràcter obligatori o facultatiu de les respostes, les conseqüències de l'obtenció o de la negativa a subministrar les dades i la possibilitat d'exercitar els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició. Tot i així, sempre existeix el deure d'informar de l'existència d'un fitxer amb dades de caràcter personal, de la finalitat de la recollida de dades i de la identitat i adreça del Responsable dels Fitxers.

Així, la LOPD estableix l'obligació de què el Responsable dels Fitxers informi a l'interessat, independentment del mitjà utilitzat per recollir les dades (formulari, qüestionari, telèfon, etc.). A la vegada, s'especifica que qualsevol tipus de formulari o imprès utilitzat en la recollida de dades ha de tenir, de forma que es vegi clarament, una llegenda de protecció de dades que inclogui tots els aspectes esmentats anteriorment.

D'aquesta manera, a la pràctica, l'Ajuntament, tant quan reculli dades per telèfon com quan distribueixi formularis, haurà d'informar a l'interessat obligatòriament i prèviament a fer la recollida de les dades.

Si s'ha realitzat una recollida de dades en la que no s'hagi donat aquesta informació, l'Ajuntament haurà de regularitzar aquestes dades¹ remetent als interessats una comunicació i informant-los del que estableix l'article 5 de la LOPD. Es tracta d'intentar posar en ordre una situació irregular amb aquesta carta, tot i així aquesta no exculparà de la infracció sinó que només tractarà de minvar els efectes davant possibles inspeccions o reclamacions dels interessats. Per maximitzar l'efecte d'aquesta comunicació és recomanable enviar-la per correu certificat, demanant un justificant de la recepció d'aquesta per part de l'interessat. Aquest justificant servirà per acreditar documentalment tant l'enviament com el lliurament de la comunicació (una altra manera és fotocopiant els comunicats que s'envien als interessats i passen pel Registre General).

La no informació a l'interessat, en el moment de la recollida de dades, d'aquells aspectes recollits a l'article 5 de la LOPD (com l'existència d'un fitxer, el tractament de dades de caràcter personal, la finalitat de la recollida, etc.) pot suposar una sanció per una infracció lleu.

Del propi article 5 de la LOPD es desprèn el fet que, quan la captació es fa mitjançant conversa telefònica, aquesta informació s'ha de donar prèviament a la recollida de les dades. Tal com s'ha

¹ Per més informació veure el procediment *PDPR06 Regularització de dades*.

implementat el procediment, la millor manera de fer-ho seria informant a l'interessat des de l'inici de la conversa.

7.4. Consentiment de l'interessat davant el tractament de les seves dades

En primer lloc, cal deixar constància del que s'entén per consentiment de l'interessat segons la llei. Consentiment és tota manifestació de voluntat, lliure, inequívoca, específica i informada, mitjançant la qual l'interessat consent el tractament de dades personals que li concerneixen.

Com a principi general, els interessats sempre han de donar el seu consentiment per a què es puguin tractar les seves dades de caràcter personal.

El consentiment es considera com la fase posterior a la recollida de les dades, això es deu a què en la recollida de dades, generalment, es presumeix el consentiment del titular donat que és aquest qui comunica les dades al Responsable dels Fitxers. D'aquesta manera el consentiment permet als interessats controlar el que passa amb les seves dades després de la recollida, és per això que el tractament de les mateixes requereix del consentiment inequívoc (llevat de les excepcions fixades per llei).

Les excepcions que contempla la Llei per la recollida i el tractament de dades sense el consentiment es contemplen a l'article 6 de la mateixa. Aquestes són²:

- Quan així ho autoritzi una llei o una norma de dret comunitari.
- Quan les dades de caràcter personal es recullin per a l'exercici de les funcions pròpies de les administracions públiques en l'àmbit de les seves competències.
- Quan es refereixin a les parts d'un contracte o precontracte d'una relació negocial, laboral o administrativa i siguin necessaris per al seu manteniment o compliment³.
- Quan el tractament de les dades tingui per finalitat protegir un interès vital de l'interessat.
- Quan les dades figurin en fonts accessibles al públic i el seu tractament sigui necessari per la satisfacció de l'interès legítim perseguit pel Responsable dels Fitxers o pel del tercer a qui se li puguin comunicar les dades, sempre que no es vulnerin els drets i llibertats fonamentals de l'interessat.

Davant aquests supòsits no és necessari, doncs, obtenir el consentiment de l'interessat per al tractament de les seves dades, però tot i així el Responsable dels Fitxers ha de complir amb la

² En cap moment aquests supòsits impliquen que els interessats no puguin pronunciar-se al respecte, ja que l'apartat quart d'aquest article preveu que aquests puguin oposar-se al tractament quan existeixin motius fonamentats i legítims relatius a la seva situació personal. És el que es coneix com a Dret d'Oposició.

³ Un exemple d'això són els casos en els que es recullen dades dels treballadors de l'Ajuntament, així com dels seus proveïdors. Aquestes poden obtenir-se sense consentiment donat que mantenen relacions contractuals, laborals i/o negocials amb l'Ajuntament. Tot i així, l'Ajuntament haurà de complir amb el deure d'informació.

resta d'obligacions determinades en matèria de protecció de dades, sobretot pel que fa al deure d'informació.

Cal dir, però, que l'article 6 no estableix si, en els casos en què és necessari obtenir el consentiment aquest ha de ser exprés o tàcit. Només estableix que serà exprés per les dades especialment protegides per la llei (salut, origen racial, sexualitat, etc.) i en ocasions, fins i tot, escrit (ideologia, afiliació sindical, religió i creences). D'aquests casos es parla més endavant, no obstant cal notar que l'AEPD va establir que "el consentiment podrà ser tàcit per al tractament de dades que no siguin especialment protegides"⁴.

No s'ha d'oblidar, però, que l'interessat podrà revocar el consentiment atorgat en qualsevol moment, sempre que existeixi una causa justificada i que no se li atribueixin efectes retroactius.

Arribats a aquest punt, s'analitza el que la LOPD preveu davant les diverses formes de manifestar el consentiment dels interessats segons el cas al que s'apliqui:

- **Consentiment presumpte:** Aquest tipus de consentiment és deductiu, es desprèn de la conducta de l'interessat que no declara la seva voluntat de consentir, sinó que aquesta es dedueix del seu comportament.
- **Consentiment tàcit:** Aquest consentiment es basa en una manifestació passiva de la voluntat de consentiment, per tant, és possible deduir-lo davant el silenci o la manca d'oposició per part de l'interessat.
- **Consentiment exprés:** Aquest consentiment és aquell en el que l'interessat ha de manifestar, de forma clara i inequívoca, que dona el seu consentiment i que accepta, per tant, el tractament o la cessió de les dades. Aquest tipus de consentiment necessita, a diferència dels altres, de l'expressió d'aquesta voluntat d'una forma fefaent, que pot fer-se de manera verbal, per escrit (obligatòria per les dades personals relacionades amb la ideologia, afiliació sindical, religió i creences), a través de mitjans telemàtics o per qualsevol altre mitjà que deixi constància d'aquest.

Tal com s'apuntava abans i amb la finalitat d'ajudar a determinar quin tipus de consentiment és necessari per a l'acompliment de les disposicions fixades per la LOPD, es distingeixen les dades especialment protegides de les dades de salut. Així podem establir que:

- Per dades personals referents a la comissió d'infraccions penals o administratives, es diu que només poden constar en fitxers automatitzats que siguin titularitat d'administracions públiques amb competències en la matèria i que aquests supòsits estiguin previstos en les seves pròpies normes reguladores.
- Per dades sobre l'origen racial, la salut i la vida sexual es disposa que l'interessat ha de donar el seu consentiment de manera expressa, tant per la seva recollida com per al seu tractament i la seva cessió, amb l'única excepció d'aquells casos en els que, per raons d'interès general, existeixi una llei que així ho contempli.

⁴ Memòria de l'any 2000.

- Per dades sobre ideologia, afiliació sindical, religió, creences i dades derivades d'actes de violència de gènere, la LOPD disposa l'exigència del consentiment escrit i de manera explícita per tal de dotar, a aquests fitxers, d'una major protecció. A la vegada, en el moment de la recollida de les dades, s'ha d'informar a l'interessat que té dret a no donar aquest consentiment o a no donar aquestes dades.

Respecte al consentiment per a finalitats diferents de les vinculades amb la relació contractual que el Responsable dels Fitxers pugui tenir amb una altra organització, el RLOPD estableix al seu article 15 que, quan es sol·liciti el consentiment de l'interessat, en el període de formalització del contracte, per a finalitats que no guardin relació directa amb aquesta relació, s'haurà de permetre a l'interessat manifestar expressament la seva negativa al tractament o comunicació corresponent. En aquest sentit, s'especifica que s'entendrà que s'ha complert amb aquest deure quan s'habiliti una casella clarament visible al document de celebració del contracte que permeti la seva marcació per tal que l'interessat pugui expressar el seu consentiment negatiu.

En canvi, el RLOPD, a l'article 16, i pel que fa al consentiment per a la captació i/o cessió de dades relacionades amb la facturació, localització i trànsit en el marc dels operadors de telecomunicacions remet a la normativa específica per tal d'implementar-ho, essent les disposicions del RLOPD aplicables en cas que no es contradiguin amb el que s'estableix a la *Ley 34/2002, de 11 de julio, de servicios de la sociedad de la información y de comercio electrónico (LSSI)*.

Vist tot això, s'entén que l'Ajuntament haurà de demanar el consentiment exprés dels interessats quan sol·liciti dades especialment protegides o quan es prevegi un tractament de dades per a finalitats diferents a les funcions pròpies de les administracions públiques. Per recollir-ho pot fer-se mitjançant una llegenda de protecció de dades als formularis municipals⁵ donant compliment, també, al dret d'informació.

Cal anar amb compte per tal d'assegurar-se que aquesta llegenda incorpora tant els aspectes relacionats amb el consentiment com aquells relacionats amb el deure d'informació als interessats. S'ha de tenir present que aquests dos conceptes són independents. Com s'ha vist, hi ha casos en els que no hi ha obligació de demanar el consentiment, però això no eximeix d'haver d'informar igualment.

A aquest respecte, cal tenir present que l'interessat pot revocar el consentiment donat i que, en aquest cas, el Responsable dels Fitxers ha de deixar de tractar aquestes dades en un termini de 10 dies hàbils des de la recepció de la sol·licitud. En cas que l'interessat sol·liciti al Responsable dels Fitxers la confirmació del cessament en el tractament de les seves dades, aquest haurà de respondre expressament a la sol·licitud, així com haurà d'informar d'aquesta revocació als tercers a qui hagi pogut cedir les dades.

Arribats a aquest punt, i després d'haver analitzat tots els tipus de consentiment i les casuístiques particulars que regeixen la seva aplicació, convé fer un adequat anàlisi davant el fet de quin és, des del punt de vista de l'AEPD, la interpretació que ha de fer-se davant el consentiment seguint els criteris establerts en les recomanacions emeses pel Comitè de Ministres del Consell d'Europa, motiu pel qual el consentiment haurà d'ésser:

⁵ Tal com s'ha habilitat als models adjunts a aquest procediment.

- **Lliure**, el que suposa que el mateix haurà d'haver-se obtingut sense la intervenció de vici algun del consentiment en els termes regulats pel Codi Civil.
- **Informat**, és a dir, que l'interessat conegui amb anterioritat al tractament, l'existència del mateix i les finalitats per a les que es produeix. És per aquest motiu que l'article 5.1 de la LOPD disposa el deure d'informar als interessats d'un seguit d'extremes que en el mateix es contenen.
- **Específic**, és a dir, referit a una determinada operació de tractament i per a una finalitat determinada, explícita i legítima del Responsable dels Fitxers, tal i com imposa l'article 4.2 de la LOPD.
- **Inequívoc**, el que implica que no resulta admissible deduir el consentiment dels actes realitzats per l'interessat (consentiment presumpte), essent precís que existeixi expressament una acció o omissió que impliqui l'existència del consentiment.

Cal indicar que el fet de recollir dades personals dels interessats sense el seu consentiment, excepte en els casos previstos a la llei, implica incórrer en una infracció greu per part de l'Ajuntament. En aquesta línia resulta important recuperar una resolució de l'AEPD, en la que es deia que el tractament de dades sense consentiment dels interessats constitueix un límit al dret fonamental a la protecció de dades. Aquest dret, segons el Tribunal Constitucional a la STC292/2000 "[...]consisteix en un poder de disposició i de control sobre les dades personals que faculta a la persona per decidir quines d'aquelles dades proporcionar a un tercer, sigui l'Estat o un particular, o quines pot aquest tercer recollir, i que també permet a l'individu saber qui posseeix aquelles dades i per a què, podent oposar-se a aquella possessió o ús. Aquests poders de disposició i control sobre les dades personals, que constitueixen part del contingut del dret fonamental a la protecció de dades es concreten jurídicament en la facultat de consentir la recollida, l'obtenció i l'accés a les dades personals, el seu posterior emmagatzematge i tractament, així com el seu ús o usos possibles, per un tercer, sigui l'Estat o un particular[...]".

Captació de dades de menors

Vist l'anàlisi que s'ha fet fins al moment, un dels punts claus que cal explicar, específic del tractament de les dades i del consentiment, és la recollida de dades de menors.

La recollida de dades de menors planteja la necessitat de definir en quins supòsits el menor pot consentir el tractament de les seves dades i en quins altres és necessària l'autorització per part d'un tutor.

La LOPD no conté la qüestió del consentiment dels menors en les seves disposicions. És per això que l'AEPD, per la seva banda, per poder establir uns criteris respecte a aquest tema, s'ha basat en els preceptes generals sobre la capacitat de les persones que s'estableixen al Codi Civil.

Seguint aquesta línia l'Agència va establir un criteri que diferenciava dues situacions:

- La primera es refereix als majors de 14 anys, els quals, segons el Codi Civil, tenen capacitat per la realització de determinats negocis jurídics referits a la vida civil.
- La segona es refereix al consentiment que poden donar els menors de 14 anys.

A la seva memòria de l'any 2000 l'Agència contemplava que "es pot considerar que els majors de 14 anys disposen de les condicions de maduresa precises per consentir, per ells mateixos, el tractament automatitzat de les seves dades de caràcter personal".

El RLOPD aplica també aquest criteri, desenvolupant aquesta qüestió al seu article 13, on exposa els diferents preceptes que han de regir la captació de dades dels menors d'edat:

- Per als menors de 14 anys és necessari el consentiment dels seus pares o tutors per a procedir al tractament de les seves dades.
- No es podran recollir a través del menor dades que ofereixin informació sobre els altres membres del grup familiar, o sobre les seves característiques, com ara dades relatives a l'activitat professional dels pares, informació econòmica, dades sociològiques o qualsevol altra informació, sense el consentiment dels titulars d'aquestes dades. No obstant, si que es contempla que podran recollir-se les dades d'identitat i adreça del pare, mare o tutor amb l'única finalitat d'obtenir el consentiment.
- La informació sobre el tractament haurà de donar-se als menors en un llenguatge fàcilment comprensible per a ells.
- La informació sobre el tractament haurà de contenir referència al que s'estableix a l'article 13 del RLOPD.
- El Responsable dels Fitxers ha d'articular procediments que garanteixin que s'ha comprovat de manera efectiva l'edat del menor i l'autenticitat del consentiment dels pares, tutors o responsables legals.

S'entén, doncs, que l'Ajuntament haurà de recollir el consentiment dels tutors dels menors de 14 anys per la recollida i tractament de les seves dades personals, informant-los clarament de tot el que s'estableix a l'article 5.1 de la LOPD i a l'article 13 del RLOPD. Pel que fa als majors de 14 anys, en canvi, es considera com a vàlid el consentiment atorgat per ells mateixos, sense necessitat d'una autorització del tutor legal.

Són doncs elements característics del dret fonamental a la protecció de dades personals els drets de l'interessat a consentir sobre la recollida i ús de les seves dades personals i a saber de les mateixes.

Fitxers de les Forces i Cossos de Seguretat

La regulació dels fitxers de les Forces i Cossos de Seguretat, els quals estan referits per llei a l'article 22 de la LOPD, és un altre dels punts específics pel que fa al consentiment. És per això que s'hauran de tenir en compte els següents aspectes relacionats amb el dret d'informació i el consentiment:

- Els fitxers creats per les Forces i Cossos de Seguretat que continguin dades de caràcter personal que, per haver-se recollit per a finalitats administratives, hagin de ser objecte de registre permanent, estaran subjectes al règim general de la present Llei.
- La recollida i tractament per a finalitats policials de dades de caràcter personal per les Forces i Cossos de Seguretat sense consentiment de les persones afectades estaran limitats a aquells supòsits i categories de dades que resultin necessaris per a la prevenció d'un perill

real per a la seguretat pública o per a la repressió d'infraccions penals, havent d'emmagatzemar-se en fitxers específics establerts a l'efecte, que hauran de classificar-se per categories en funció del seu grau de fiabilitat.

- La recollida i tractament de les dades per les Forces i Cossos de Seguretat, a què fan referència els apartats 2 i 3 de l'article 7, podran realitzar-se exclusivament en els supòsits en què sigui absolutament necessari per a les finalitats d'una investigació concreta, sense perjudici del control de legalitat de l'actuació administrativa o de l'obligació de resoldre les pretensions formulades, en el seu cas, pels interessats que corresponen als òrgans jurisdiccionals.
- Les dades personals registrades amb finalitats policials es cancel·laran quan no siguin necessàries per les necessitats que varen motivar el seu emmagatzematge.
- A aquests efectes, es considerarà especialment l'edat de l'interessat i el caràcter de les dades emmagatzemades, la necessitat de mantenir les dades fins a la conclusió d'una investigació o procediment concret, la resolució judicial ferm, en especial l'absolutòria, l'indult, la rehabilitació i la prescripció de responsabilitat.

En aquest moment doncs, és important conèixer què s'entén per fitxer policial. Sovint es pensa que tot fitxer que està sota la custòdia policial n'és un del tipus de Forces i Cossos de Seguretat, però això no és del tot cert. Contrastant aquesta informació amb l'Agència de Protecció de Dades, es va resoldre acceptar que un fitxer policial és aquell que s'ha creat per atendre les competències de la policia, però no aquell que té una finalitat administrativa i que, la captació, és per atendre la posterior comunicació de les dades a l'Ajuntament perquè el/s servei/s destinatari/s finalitzi/n el circuit administratiu. Un exemple d'això el trobem en aquells fitxers que es creen per emmagatzemar informació de les multes. Aquests no són considerats com a tal, atès que són fitxers amb una finalitat administrativa i de competència municipal.

Consentiment de l'interessat per l'enviament de comunicacions comercials per via electrònica

L'enviament de comunicacions a través de correu electrònic o SMS (servei de missatges curts dels telèfons mòbils) es regula mitjançant la *Ley 34/2002, de 11 de julio, de Servicios de la Sociedad de la Información y de comercio electrónico* (LSSI). Val a dir que aquesta no substitueix a la LOPD sinó que la complementa, afegint noves obligacions al Responsable dels Fitxers.

Per tant, en el cas que s'utilitzin aquests mitjans, l'Ajuntament haurà de complir amb ambdues lleis, tenint present també la *Ley 32/2003, de 3 de noviembre, General de Telecomunicaciones* que modifica alguns dels aspectes regulats a la LSSI, sobre tot pel que fa a les comunicacions electròniques. Aquesta es va crear amb l'objectiu d'adaptar els continguts de la LSSI a la *Directiva 2002/58/CE relativa al tratamiento de datos y a la protección de la intimidad en el sector de las comunicaciones electrónicas* que és la referència a nivell comunitari respecte a les comunicacions comercials per mitjans electrònics i protecció de dades. Degut a aquest solapament pot haver-hi problemes d'interpretació d'alguns articles, en aquests casos qui haurà de decidir la línia a seguir serà el Ministeri de Ciència i Tecnologia, així com la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions, que són els òrgans competents en matèria sancionadora relacionada amb l'aplicació de la LSSI.

Seguint amb la línia de les obligacions, l'article 21 de la LSSI estableix, de forma molt clara, la prohibició d'enviament de comunicacions per correu electrònic o d'altres mitjans de comunicació electrònica quan aquestes no hagin estat prèviament autoritzades o sol·licitades expressament pels destinataris. A la vegada, estableix un seguit d'excepcions per les quals no és necessària l'autorització prèvia per l'enviament de comunicacions comercials electròniques, tal com s'indica a continuació.

“El que es disposa a l'apartat anterior no serà d'aplicació quan existeixi una relació contractual prèvia, sempre que el prestador hagués obtingut de forma lícita les dades de contacte del destinatari i les utilitzés per l'enviament de comunicacions comercials referents a productes o serveis de la seva pròpia empresa que siguin similars als que inicialment van ser objecte de contractació amb el client.

En tot cas, el prestador haurà d'oferir al destinatari la possibilitat d'oposar-se al tractament de les seves dades amb finalitats promocionals mitjançant un procediment senzill i gratuït, tant en el moment de recollida de les dades com en cadascuna de les comunicacions comercials que li dirigeixi”.

La LSSI, en la seva nova redacció, permet l'enviament de comunicacions publicitàries o comercials, per correu electrònic o mitjans electrònics, quan:

- Entre el destinatari de la comunicació i el prestador del servei de comunicacions electròniques hagi existit una relació jurídica prèvia.
- Les dades s'hagin obtingut de forma lícita, és a dir, d'acord amb la normativa vigent, oferint, en el moment de la recollida de dades, la possibilitat d'exercir el seu dret d'oposició al tractament. Aquest dret s'ha de permetre tant en el moment de la recollida com en cadascuna de les comunicacions que es realitzin i s'ha de facilitar que l'interessat el pugui exercir d'una manera senzilla i gratuïta.
- Les comunicacions en aquells casos en què s'envii informació als propis usuaris sobre els serveis municipals.

Com a resultat es dedueix que sempre que es realitzin aquestes comunicacions, per un mitjà electrònic, a persones amb les que no s'hagi tingut una relació negocial, comercial o contractual prèvia, serà necessari obtenir el consentiment de manera expressa.

En els formularis de recollida de dades es pot habilitar una casella perquè l'interessat pugui manifestar la seva oposició al tractament, en el mateix moment de la recollida, marcant aquesta casella. D'igual manera es pot habilitar una casella en la que l'interessat expressi el seu consentiment a rebre comunicacions electròniques relacionades amb els serveis municipals.

Pel que fa a la revocació del consentiment per part de l'interessat, l'Ajuntament té l'obligació de facilitar informació per mitjans electrònics del procediment a realitzar per aquesta revocació, el qual ha de ser senzill i ha de resultar gratuït a l'interessat. Per complir tots aquests requisits una bona solució és la seva implantació a través de l'ús de la pàgina web municipal.

Les comunicacions per mitjans electrònics poden ser considerades com a infracció greu sempre que s'enviïn, en el termini d'un any, més de tres comunicacions a un interessat que no ho hagi sol·licitat o que no hagi autoritzat aquest enviament. Si no es donés aquest cas, la infracció per

l'enviament no autoritzat de comunicacions comercials per mitjans electrònics seria considerada una infracció lleu.

En aquells casos en els que és el propi interessat qui facilita les seves dades, sense que existeixi un contacte previ per part de l'Ajuntament i, per tant, sense que hi hagi possibilitat d'informar-lo dels seus drets, el que es recomana és posar aquesta informació en el propi fulletó o formulari, tal i com recomana l'Agència.

Encara que és quelcom poc probable, però tenint en compte possibles tractaments que poden donar-se en un futur, és necessari conèixer que, pel que fa a l'enviament de missatges *sms*, també es pot informar de què s'utilitzarà el número de telèfon per enviar comunicacions. No obstant, un cop s'ha informat a l'interessat, l'enviament necessita del consentiment exprés a efectes de rebre aquestes comunicacions. Per altra banda, a efectes de revocació, es pot facilitar aquest dret mitjançant l'enviament d'un *sms* amb una paraula clau.

Així, a títol de resum, si es vol enviar comunicacions electròniques relacionades amb els serveis municipals, cal:

- Obtenir el consentiment exprés (recordem que a diferència de la LOPD, la LSSI estableix com a premissa aquest requisit).
- Donar a l'interessat la possibilitat d'oposar-se a rebre les comunicacions en el moment de la recollida de dades.
- Donar a l'interessat la possibilitat d'oposar-se a rebre més comunicacions a totes les que se li enviïn.
- Posar a l'abast de l'interessat procediments senzills i gratuïts per a l'exercici del dret de revocació del consentiment, informant d'aquest també per mitjans electrònics (pàgina web).

7.5. Comunicació de dades

Consentiment de l'interessat a la comunicació de les seves dades

La comunicació o cessió de les dades de caràcter personal és una de les qüestions delicades pel que fa a la protecció de la intimitat de les persones, això es deu, en gran part, a què una cessió de dades de caràcter personal pot afavorir el creuament entre diferents dades i, a partir d'aquí, també pot facilitar que es faci un ús que no correspongui amb aquell pel qual es van recollir les dades.

El concepte de cessió de dades de caràcter personal està definit a l'article 3.i) de la LOPD, que diu que cessió o comunicació de dades és tota revelació de dades realitzada a una persona diferent de l'interessat. Aquesta definició, però, no estableix de forma concreta ni a qui, ni com es fa aquesta revelació, per tant, una consulta feta per un tercer que no és un interessat ja seria considerada una cessió.

S'entén per "persona diferent de l'interessat" qualsevol persona que no sigui el responsable, independentment de què sigui una persona del mateix consistori, és per això que l'accés a les dades per una persona d'un servei diferent al que les ha recollit s'ha d'entendre com una cessió de dades.

La LOPD estableix també la necessitat de demanar el consentiment previ per a la cessió de les dades dels interessats i, a més, aquesta cessió ha d'estar relacionada amb el compliment i les finalitats derivades de l'activitat del cedent i del cessionari. Es contempen algunes excepcions per a l'obtenció del consentiment a la cessió, com ara:

- Quan estigui contemplada en una llei.
- Quan les dades s'obtinguin de fonts accessibles al públic.
- Quan el tractament es faci en virtut d'una relació jurídica per a la realització de la qual sigui necessària aquesta comunicació.

A continuació s'analitza cadascun dels casos per separat.

1. Per cessions autoritzades en una Llei

Entre les cessions autoritzades per llei estan les comunicacions de dades de caràcter personal a l'Agència Tributària per tal d'acomplir amb les obligacions del Responsable dels Fitxers davant l'organisme d'Hisenda Pública. L'article 112.4 de la *Ley General Tributaria*, modificat en virtut de la disposició addicional quarta de la LOPD, estableix que "la cessió d'aquelles dades de caràcter personal, objecte de tractament, que s'hagi d'efectuar a l'Administració Tributària conforme al que es disposa a l'article 111, en els apartats anteriors a aquest article o en una altra norma de rang legal, no requerirà el consentiment de l'interessat. No serà d'aplicació per aquest cas el que es disposa a l'apartat 1 de l'article 21 de la LOPD pel que correspon a les Administracions Públiques".

Un altre tipus de cessions autoritzades per llei són les comunicacions de dades de caràcter personal a la Seguretat Social per tal de complir amb les seves obligacions en la matèria. La Llei General de la Seguretat Social, Text Refós aprovat per Reial Decret 11/1994, de 20 de juny, estableix que els empresaris estan obligats a sol·licitar l'afiliació al sistema de la Seguretat Social dels treballadors per compte pròpia (autònoms) o aliena, que ingressin al seu servei, així com a comunicar aquest ingrés i, en el seu cas, el cessament a l'empresa d'aquests treballadors per a què siguin donats, respectivament, d'alta i de baixa en el Règim General. A la vegada, l'empresari, responsable del compliment de l'obligació de cotització, ingressarà les aportacions pròpies i les dels seus treballadors en la seva totalitat, descomptant en el moment de fer-les efectives les seves retribucions, l'aportació que correspongui a cadascun d'ells.

Un cas que és molt habitual és el del Padró Municipal d'Habitants. En aquest cas, quan la comunicació o cessió de dades de persones concretes es faci als poders públics, s'haurà d'estar al que s'indica a continuació:

- Si la sol·licitud ha estat formulada pel Defensor del Poble (o Síndic de Greuges), el Ministeri Fiscal, els jutges o els tribunals, els cossos i forces de seguretat o el Tribunal de Comptes (o la Sindicatura de Comptes), en l'exercici de les funcions que tenen atribuïdes, es contestarà sense necessitat de materialitzar cap tràmit a l'efecte.
- Si la petició prové d'una Administració Pública, l'article 16.3. de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local (en endavant, LRBRL), obliga a comunicar la informació sol·licitada (d'acord amb el principi de col·laboració interadministrativa), establint-

se per això dos requisits que l'Ajuntament haurà de comprovar abans de comunicar les dades sol·licitades:

- Que resulti necessari per l'Administració en l'exercici de les seves competències (veure art. 21.1 de la LOPD per a més informació).
- Exclusivament quan les dades sol·licitades siguin dades rellevants.

En aquest context, l'AEPD ha considerat que l'expressió "dades del Padró Municipal" utilitzada en el citat article 16.3 de la LBRL es refereix únicament a les dades que en sentit propi serveixen per atendre a la finalitat a la que es destina el Padró Municipal: la determinació del domicili o residència habitual dels ciutadans, l'atribució de la condició de veí, la determinació de la població del municipi i l'acreditació de la residència i domicili. Per això, qualsevol cessió de les dades del Padró haurà de fonamentar-se en la necessitat per l'Administració cessionària, en l'exercici de les seves competències, de conèixer la dada del domicili de la persona afectada, donat que, de l'article 4.2 de la LOPD, es deriva la impossibilitat del tractament de les dades per a finalitats diferents de les que varen motivar la seva recollida, excepte que així ho consenti l'interessat o la Llei o prescrigui.

- En l'exercici de les competències municipals, s'admet l'ús de la informació padronal entre els departaments o serveis interns de l'Ajuntament, amb la garantia de la confidencialitat i seguretat de les dades, a més de no utilitzar-se més dades de les estrictament necessàries.

En la mateixa línia, dins l'àmbit de les comunicacions de dades entre administracions públiques, cal conèixer el dispostat per l'article 21 de la LOPD, el qual determina que:

- Les dades de caràcter personal recollides o elaborades per les administracions públiques per a l'exercici de les seves atribucions no han de ser comunicades a altres administracions públiques per a l'exercici de competències diferents o de competències que tractin matèries diferents, *excepte quan la comunicació hagi estat prevista per les disposicions de creació del fitxer o per una disposició de rang superior que en reguli l'ús⁶*, o quan la comunicació tingui com a objecte el tractament posterior de les dades amb finalitats històriques, estadístiques o científiques.
- En tot cas, poden ser objecte de comunicació les dades de caràcter personal que una administració pública obtingui o elabori amb destinació a una altra.
- No obstant el que estableix l'article 11.2.b), la comunicació de dades recollides de fonts accessibles al públic no es pot efectuar a fitxers de titularitat privada, si no és amb el consentiment de l'interessat o quan una llei prevegi una altra cosa.
- En els supòsits que preveuen els apartats 1 i 2 d'aquest article no és necessari el consentiment de l'interessat a què es refereix l'article 11 d'aquesta Llei.

Arribats a aquest punt, a continuació s'adjunta un quadre on apareixen, per cadascuna de les competències municipals que acostumen a tenir cessions de dades, les lleis sota les quals s'empara dita comunicació.

⁶ La part que està en cursiva ha estat declarada inconstitucional per la STC 292/2000, de 30 de novembre.

LEGISLACIÓ APLICABLE	
Govern administració	<ul style="list-style-type: none">- Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern.- Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'organització i funcionament de l'Administració general de l'Estat.
Procediment administratiu	Llei 30/1992, de 26 de novembre, del règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, amb la redacció donada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, de modificació de la LRJPAC.
Contractes administratius	<ul style="list-style-type: none">- Reial decret legislatiu 2/2000, de 16 de juny, pel qual s'aprova el text refós de la llei de contractes de les administracions públiques.- Llei 13/2003 de 23 de maig, reguladora del contracte de concessió d'obres públiques.- Reial decret 1098/2001, de 12 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament general de la llei de contractes de les administracions públiques.- Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de Contractes del Sector Públic.
Procediment sancionador	<ul style="list-style-type: none">- Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, amb la redacció donada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, de modificació de la LRJPAC.- Reial Decret 1398/1993, de 4 d'agost, pel que s'aprova el Reglament del procediment per l'exercici de la potestat sancionadora.
Funció pública	<ul style="list-style-type: none">- Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la funció pública.- Decret legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, pel qual s'aprova la refosa en un text únic dels preceptes de determinats textos legals vigents a Catalunya en matèria de funció pública.- Llei 11/2007, de 22 de juny, d'accés electrònic dels ciutadans als Serveis Públics.
Legislació autonòmica	<ul style="list-style-type: none">- Estatut d'autonomia de Catalunya.- Ley 5/2002 (Comunitat Autònoma de Catalunya), de 19 de abril, de l'Agència Catalana de Protecció de Dades.
Règim local	<ul style="list-style-type: none">- Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local.- Reial decret legislatiu 781/1986, de 18 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de les disposicions legals vigents en matèria de règim local.

	<ul style="list-style-type: none">- Decret 336/1988, de 17 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament del patrimoni dels ens locals.- Decret 179/1995, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals de Catalunya.- Llei 57/2003, de 16 de desembre, de mesures per a la modernització del govern local que modifica la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de Bases de Règim Local.- Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.- Decret Legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de l'organització comarcal de Catalunya.- Llei 57/2003, de 16 de desembre, de mesures per la Modernització del Govern Local.- Llei 9/2006, de 5 de juliol, de modificació de l'article 81 del text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.
Configuració de les competències locals	<p><u>Pròpies</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Protecció civil, gestió urbanística, defensa d'usuaris i consumidors, activitats culturals, prestació de serveis socials i d'altres (L7/1985, 25.2 i TRLCat, 66.3).- Ampliada: cohesió social, infraestructures de mobilitat i TIC (TRLCat, 66.2).- Noves competències de l'administració local contemplades a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya: participació en el procés de matriculació en centres públics i concertats, foment de l'ocupació i prestació de serveis de telecomunicacions (84.2, g, i i l)). <p><u>Complementàries</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Cultura, joventut, habitatge, sanitat i altres (L7/1985, 28 i TRLCat, 71).- Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge. <p><u>Obligatòries o mínimes i per delegació</u></p> <ul style="list-style-type: none">- L7/1985, 26 i 27, i TRLCat, 67 i 70. <p><u>Clàusula d'apoderament general</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Promoure tota mena d'activitats i prestar tots els serveis que contribueixin a satisfer les necessitats o les aspiracions de la comunitat veïnal (L7/1985, 25.1 i TRLCat, 66.1).
Padró Municipal	<ul style="list-style-type: none">- Reial Decret 1690/1986, d'11 de juliol, pel que s'aprova el Reglament

d'Habitants	<p>de Població i Demarcació de les Entitats Locals.</p> <ul style="list-style-type: none">- Reial Decret 2612/1996, de 20 de desembre, pel que es modifica el Reglament de Població i Demarcació Territorial de les Entitats Locals aprovat pel Reial Decret 1690/1986, d'11 de juliol.
Hisenda	<ul style="list-style-type: none">- Llei 39/1988, de 28 de desembre, Reguladora de les Hisendes Locals.- Llei 15/2000, de 29 de desembre, de mesures fiscals i administratives.- Llei 21/2005, de 29 de desembre, de mesures financeres.- Decret 78/1998 de 17 de març, pel qual es regulen les comissions gestores municipals.- Llei 17/2005, de 27 de desembre, de modificació de la Llei 8/2004, de 23 de desembre, d'horaris comercials.- Llei 8/2004, de 23 de desembre, d'horaris comercials de Catalunya.- Llei 16/2000, de 29 de desembre, de l'impost sobre grans establiments comercials.- Reial Decret Legislatiu 1/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei del Cadastre Immobiliari.- Llei 58/2003 General Tributària.- Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals.
Recursos Humans	<p>Llei 31/1995 de 8 de novembre de Prevenció de Riscos Laborals.</p>
Disciplina urbanística	<ul style="list-style-type: none">- Llei 24/1991, de 29 de novembre, de l'habitatge.- Decret 172/1999, de 29 de juny, sobre canalitzacions i infraestructures de radiodifusió sonora, televisió, telefonia bàsica i altres serveis per cable en els edificis.- Decret 358/2000, de 7 de novembre, de regulació de la instal·lació de xarxes públiques de telecomunicacions en el domini públic i ferroviari.- Llei catalana 2/2002, de 14 de març, d'Urbanisme.- Decret Legislatiu 1/2005, de 26 de juliol, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei d'Urbanisme.
Seguretat	<ul style="list-style-type: none">- Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, de forces i cossos de seguretat de l'Estat, comunitats autònomes i policia local (Art. 3 i 45).

<p>Ciutadana</p>	<ul style="list-style-type: none"> - LOPD (art. 11.2 a) i d) i 21.1). - Reial Decret Legislatiu 339/1990 sobre Trànsit, Circulació i Seguretat Vial. - Llei 10/1990, de 15 de juny, sobre policia de l'espectacle, les activitats recreatives i els establiments públics. - Llei 16/1991, de 10 de juliol, de les policies locals. - Llei 10/1994, de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra. - Decret 134/1999, de 18 de maig, de regulació de la videovigilància per part de la policia de la Generalitat i de les policies locals de Catalunya. 									
<p>Ordenació del trànsit de vehicles i persones en vies urbanes</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Llei 14/1997, de 24 de desembre, de creació del Servei Català de Trànsit. - Decret 217/1999, de 27 de juliol, sobre la gestió dels vehicles fora d'ús. - Llei 9/2003, de 13 de juny, de la mobilitat. 									
<p>Benestar Social</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Llei 4/1994, de 20 d'abril, del sistema català dels Serveis Socials. - Llei 16/1996, de 27 de novembre, reguladora de les actuacions inspectores i de control en matèria de serveis socials i de modificació del Decret Legislatiu 17/1994, de 16 de novembre, pel que s'aprova la fusió de les Lleis 12/1983, 26/1985 i 4/1994, en matèria d'assistència i serveis socials. - Llei 39/2006, de 14 de desembre, de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de dependència. - Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, la qual configura el dret a l'accés als serveis socials com un dret subjectiu de caràcter universal. <table border="1" data-bbox="480 1541 1436 1953"> <tr> <td data-bbox="480 1541 678 1637"> <p>Drogodepen-dència</p> </td> <td data-bbox="678 1541 1436 1637"> <ul style="list-style-type: none"> - Llei 20/85 de Drogodependència. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="480 1637 678 1798"> <p>Sanitat</p> </td> <td data-bbox="678 1637 1436 1798"> <ul style="list-style-type: none"> - Llei 14/86 de 25 d'abril, General de Sanitat. - Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya (també per a malalts mentals). </td> </tr> <tr> <td data-bbox="480 1798 678 1895"> <p>Infància</p> </td> <td data-bbox="678 1798 1436 1895"> <ul style="list-style-type: none"> - Llei 8/1995, de 27 de juliol, d'atenció i protecció dels infants i els adolescents. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="480 1895 678 1953"> <p>Joventut</p> </td> <td data-bbox="678 1895 1436 1953"> <ul style="list-style-type: none"> - Llei 25/2001, de 31 de desembre, de justícia juvenil. </td> </tr> </table>		<p>Drogodepen-dència</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Llei 20/85 de Drogodependència. 	<p>Sanitat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Llei 14/86 de 25 d'abril, General de Sanitat. - Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya (també per a malalts mentals). 	<p>Infància</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Llei 8/1995, de 27 de juliol, d'atenció i protecció dels infants i els adolescents. 	<p>Joventut</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Llei 25/2001, de 31 de desembre, de justícia juvenil.
<p>Drogodepen-dència</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Llei 20/85 de Drogodependència. 									
<p>Sanitat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Llei 14/86 de 25 d'abril, General de Sanitat. - Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya (també per a malalts mentals). 									
<p>Infància</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Llei 8/1995, de 27 de juliol, d'atenció i protecció dels infants i els adolescents. 									
<p>Joventut</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Llei 25/2001, de 31 de desembre, de justícia juvenil. 									

	Pirmi	- Llei 10/97 de la Renda mínima d'Inserció.
	EAIA	- Llei 37/91 i Llei 8/95 de Protecció de menors desamparats.
	Exclusió social	- Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques i de barreres en la comunicació. - Llei 13/2006, de 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic.
	Gent gran	- LOPD (art. 7 i 8). - Llei 22/2000, de 29 de desembre, d'acolliment a les persones grans.
	Violència Domèstica	- Llei Orgànica 1/2004 de mesures integrals contra la violència de gènere.
Parelles de Fet		- Llei 10/1998, de 15 de juliol, d'unions estables de parelles (DOGC 2687/1998, de 23 de juliol), que va entrar en vigència el 24 d'octubre, i que ha estat reformada per la Llei 3/2005, de 8 d'abril. - Llei 13/2005, d'1 de juliol, per la qual es modifica el Codi Civil en matèria de dret a contraure matrimoni.
Casaments Civils		- Llei 29/2002 del 30 de desembre del Codi Civil de Catalunya.
Targes Disminuïts		- Llei 20/1991, de 25 de novembre d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques.
Cementiris i serveis funeraris		- Llei 2/1997, de 3 d'abril, sobre serveis funeraris. - Decret 209/1999, de 27 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament que regula amb caràcter supletori els serveis funeraris municipals.
Llicències Activitats		- Llei 3/1998 de 27 de febrer de la Intervenció Integral de l'Administració ambiental.
Protecció del medi ambient		- Llei 22/1988, de 28 de juliol, de Costes. - Llei 16/2002, de 28 de juny, de protecció contra la contaminació acústica. - Llei 6/2000, de 31 de maig, d'ordenació ambiental de l'enllumenament per a la protecció del medi nocturn. - Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals. - Decret legislatiu 11/1994, de 26 de juliol, pel qual s'adequa la Llei

	<p>12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals.</p> <ul style="list-style-type: none">- Decret 148/2001, de 29 de maig, d'ordenació ambiental de les instal·lacions de telefonia mòbil i altres instal·lacions de radiocomunicació.- Llei 12/2006, de 27 de juliol, de mesures en matèria de medi ambient i de modificació de les lleis 3/1988 i 22/2003, relatives a la protecció dels animals, de la Llei 12/1985, d'espais naturals, de la Llei 9/1995, de l'accés motoritzat al medi natural, i de la Llei 4/2004 relativa al procés d'adequació de les activitats d'incidència ambiental.
Protecció civil, i prevenció i extinció d'incendis	<ul style="list-style-type: none">- Decret 96/2000, de 6 de març, pel qual s'avança l'aplicació de les mesures de prevenció d'incendis forestals.- Decret 210/1999, de 27 de juliol, pel qual s'aprova l'estructura del contingut per a l'elaboració i l'homologació dels plans de protecció civil municipals.
Subministrament d'aigua, enllumenament públic i tractament de residus	<ul style="list-style-type: none">- Llei 6/1999, de 12 de juliol, d'ordenació, gestió i tributació de l'aigua.- Llei 11/2000, de 13 de novembre, reguladora de la incineració de residus.- Decret 93/1999, de 6 d'abril, sobre procediments de gestió de residus.- Decret 329/2001, de 4 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament del subministrament elèctric.- Decret 328/2001, de 4 de desembre, pel qual s'estableix el procediment aplicable per efectuar els reconeixements periòdics de les instal·lacions de producció, transformació, transport i distribució d'energia.
Patrimoni historicoartístic	<ul style="list-style-type: none">- Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.- Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents.
Activitats instal·lacions culturals esportives, turisme	<ul style="list-style-type: none">- Llei 8/1998, de 7 d'abril, de l'esport.- Llei 13/2002, de 21 de juny, de turisme a Catalunya.- Llei 38/1991, de 30 de desembre, d'instal·lacions destinades a activitats amb infants i els adolescents.
Gossos	<ul style="list-style-type: none">- Llei 50/1999 sobre el Règim Jurídic de la Tinença d'Animals Potencialment Peril·losos.- Reial decret 287/2002, de 22 de març, pel qual es desplega la Llei 50/1999.- Decret 170/2002, d'11 de juny, sobre mesures en matèria de gossos

	considerats potencialment perillosos.
No hi ha legislació específica per:	- Beneficiaris del passi de transport. - Transport especial.

2. Per aquells casos en els que les dades s'obtenen de fonts accessibles al públic

Per més informació, podeu veure la informació indicada per les dades obtingudes a través de les fonts d'accés al públic en aquest mateix document dins l'apartat de recollida de dades.

3. Quan el tractament respongui a la lliure i legítima acceptació d'una relació jurídica per la qual sigui necessària la realització del tractament amb fitxers de tercers per al seu desenvolupament, compliment i control. Per aquests casos, la cessió només es considerarà legítima si es limita a la finalitat que l'ha justificat.

Aquesta excepció respecte l'exigència de consentiment es paral·lela a la contemplada a l'article 6.2 de la LOPD.

Altres excepcions que hi ha, encara que menys comunes, són:

- Quan la comunicació tingui com a destinatari al Síndic de Greuges, al Ministeri Fiscal o els Jutges o Tribunals o al Tribunal de Comptes, en l'exercici de les funcions que aquests tenen atribuïdes. El consentiment tampoc serà necessari quan la comunicació tingui com a destinatari a institucions autonòmiques amb funcions anàlogues a les del Síndic de Greuges o a les del Tribunal de Comptes.
- Quan la cessió es produeixi entre Administracions Públiques i tingui per objecte el tractament posterior de les dades amb finalitats estadístiques, històriques o científiques.
- Quan la cessió sigui referida a dades de salut i resulti necessària per resoldre urgències mèdiques o per realitzar estudis epidemiològics en els termes establerts a la legislació sanitària estatal o autonòmica.

Si no s'està en algun d'aquests supòsits és necessari demanar el consentiment previ de l'interessat per a la cessió d'aquestes, a més d'informar-lo de les finalitats a les que es dedicaran les dades de les quals autoritza la cessió, així com del tipus d'activitat que desenvolupa aquell a qui es cediran aquestes dades.

Pel que fa a l'obtenció d'aquest consentiment, es recomana fer-ho en el moment en què es recullen les dades mitjançant una clàusula que ho especifiqui. Respecte a la forma en què s'ha de donar el consentiment s'entendrà que, en general, és vàlid el consentiment tàcit, llevat d'aquells casos en els que s'estiguin demanant dades especialment protegides per la llei, les quals requereixen consentiment exprés i, en alguns casos, per escrit. No obstant, s'ha de donar a conèixer a l'interessat que aquest consentiment podrà ser revocat en qualsevol moment i es pot considerar nul en el cas que la informació subministrada a l'interessat no permeti a aquest conèixer la finalitat per a la qual es destinaran o el tipus d'activitat dels possibles cessionaris.

Això implica que, a l'hora de declarar un fitxer de dades personals a l'Agència, s'ha de tenir present les cessions que es preveuen fer d'aquest fitxer. Una cessió no consentida i no contemplada per llei es considera una infracció molt greu.

Cal tenir present doncs, que una comunicació de dades representa obligacions tant per qui les cedeix com per qui les rep, donat que són ambdues parts les que han de complir amb totes les disposicions legals vigents i aplicar les mesures fixades pel RLOPD.

Finalment, val a dir que s'exceptuaran aquells casos en què la comunicació de dades es realitzi després de dur a terme una dissociació o procediment tècnic que desvinculi la informació del fitxer respecte de les dades personals incloses en aquest. En aquests casos, la informació del fitxer no pot identificar a ningú ni pot relacionar-se amb cap persona i, en conseqüència, s'entendria fora de l'abast d'aplicació de la LOPD.

7.6. Flux de dades

Amb la implantació de les noves tecnologies i l'expansió dels serveis *on-line*, juntament amb la descentralització dels sistemes de tractament de dades, s'ha donat un important augment dels fluxos de dades personals, aquests fluxos en ocasions arriben a traspassar les fronteres nacionals. Gran part d'aquests moviments de dades són deguts a l'enviament de les dades de caràcter personal que estan incloses als fitxers propis de les empreses.

Aquests fluxos es poden distingir entre:

- Comunicació de dades.
- Accés per compte de tercers.
- Transferències internacionals de dades.

Arribats a aquest punt, resultarà molt interessant aprofundir en els conceptes relacionats amb el tercer d'aquests punts. No obstant, abans seria bo explicar les diferències entre les comunicacions o cessions de dades i l'accés a dades per compte de tercers, ja que serà quan es realitzi un d'aquests processos quan es pugui donar una transferència internacional de dades.

Una comunicació de les dades té com a requisit indispensable l'obtenció del consentiment de l'interessat, a excepció dels supòsits que ja hem analitzat. Un accés a dades per compte de tercers no necessita del consentiment del titular de les dades, això es deu a que aquest ja va donar-se, en el moment de la captació, al Responsable dels Fitxers i que és vàlid per al tercer que accedeix a les dades, donat que aquest només presta un servei al Responsable dels Fitxers (article 12.1 de la LOPD).

En un accés per compte de tercers existeix una figura que està reconeguda per llei, la de l'Encarregat del Tractament. Es tracta de qualsevol persona física o jurídica, autoritat pública, servei o qualsevol altre organisme que sol o conjuntament amb d'altres, tracti dades personals per compte de tercers. Així, en una cessió de dades existiran dos Responsables del Fitxer i cadascú serà titular de cadascun dels fitxers, en canvi a l'accés per compte de tercers només hi ha un Responsable dels Fitxers, donat que només existeix un fitxer i, a la vegada, un Encarregat de Tractament.

Per tant, en les comunicacions o cessions de dades, el cessionari també ha d'inscriure el fitxer creat amb les dades personals que li han estat cedides al RGPD. En el cas de l'accés per compte de tercers, el Responsable dels Fitxers, en el moment d'emplenar la fitxa d'inscripció, haurà d'indicar que aquell fitxer té un Encarregat de Tractament. Les dades d'aquest, és a dir, la raó social, tipus d'activitat, adreça postal, etc., constaran a la fitxa d'inscripció i s'enviaran a l'Agència.

Vistes les explicacions referides i entesos els conceptes de cessió i accés per compte de tercers, a continuació s'explica la transferència internacional de dades.

Transferències Internacionals de Dades

Regulació a la LOPD

Les dades de caràcter personal representen un actiu important per a les organitzacions i és per això que sovint es transfereixen dades a d'altres països, aquestes transferències es produeixen de manera usual a tots els sectors econòmics.

Els sectors que destaquen per una elevada taxa de transferència de dades personals són els de Recursos Humans o selecció de personal, el sector turístic, el sector bancari i les asseguradores i, sobretot, el sector de les telecomunicacions i el del comerç electrònic.

Les transferències internacionals s'han convertit, per tant, en una eina necessària en el marc de l'economia actual, que gira entorn a la globalització o internacionalització per afavorir el desenvolupament econòmic.

A la vegada, hi ha empreses que han fet de les dades personals una raó de ser, arribant a convertir-se en un objectiu i no en un mitjà. Les empreses dedicades al màrqueting directe o al *datawarehouse* o *datamining* són un clar exemple, per aquest motiu, per a les empreses d'aquest tipus, les dades es converteixen en un bé quantificable econòmicament. Al fil d'això, observem que les transferències internacionals de dades acostumen a donar-se per exigències de l'organització interna, i un mitjà que les fa existir n'és un tant clar com la implantació d'una Intranet corporativa que serveixi per facilitar la fluïdesa de dades entre el personal d'una multinacional.

Arribats a aquest punt caldrà veure quina relació té la transferència internacional amb els dos punts indicats anteriorment: la comunicació de dades i els tractaments de tercers. Una transferència internacional de dades personals pot donar-se tant per una comunicació de dades, com per un tractament de dades per compte de tercers, aquests són els dos tipus d'accés a les dades que preveu la LOPD i que comporten una transmissió de dades personals a una altra entitat, sigui una transferència nacional o internacional.

Abans de continuar és important conèixer que l'Agència de Protecció de Dades, mitjançant la Instrucció 1/2000, d'1 de desembre, relativa a les normes per les que es regeixen els moviments internacionals de dades, exposa un seguit de normes per tal d'orientar en l'aplicació pràctica de la transferència internacional de dades. Les normes a què fa referència aquesta Instrucció estan basades en la casuística estudiada per l'Agència des de la seva constitució en l'any 1993.

La Instrucció defineix les transferències internacionals de dades com tota transmissió d'aquestes fora del territori espanyol i, en particular, les que constitueixin una cessió o un tractament de dades per compte de tercers.

La diferència, doncs, rau en què les transferències internacionals de dades han d'estar-se a allò que disposa la LOPD per tal de protegir tant el dret a la intimitat personal i familiar dels interessats com el dret a l'honor i aquests són encara més susceptibles de protecció i més difícils de protegir d'un mal ús quan aquest ús es fa des d'un altre país. És per això que aquesta Instrucció no exclou de l'aplicació de les disposicions establertes per la LOPD, per tant, el cedent, quan hagi de dur a terme una comunicació internacional, haurà d'haver informat prèviament als interessats de quins són els destinataris de les dades, de la finalitat que justifica la transferència i de l'ús que farà el destinatari de les dades. Si es tracta d'un tractament per compte de tercers internacional, no serà d'aplicació tal obligació de comunicació, de conformitat amb el que disposa la LOPD a l'article 12, però s'haurà de formalitzar un contracte amb l'Encarregat del Tractament.

Transferències a Estats amb un nivell adequat de protecció

L'article 33 de la LOPD contempla el principi general de prohibició de transferències internacionals a països que no tinguin un nivell de protecció de dades personals equiparable a l'espanyol, excepte que es disposi d'una autorització del Director de l'Agència de Protecció de Dades que ha de comprovar que les garanties siguin adequades.

El nivell d'adequació de protecció que ofereix el país de destinació s'avaluarà, per part del Director de l'Agència de Protecció de Dades, atenent totes les circumstàncies que concorrin en la transferència de dades. En particular, es prendran en consideració la naturalesa de les dades, la finalitat i la durada del tractament previst, el país d'origen i el país de destinació, les normes de dret, generals o sectorials del país tercer, el contingut dels informes de la Comissió Europea així com les normes professionals i mesures de seguretat vigents als països destinataris.

Les resolucions del Director de l'Agència de Protecció de Dades per les quals s'acordés que un determinat país proporciona un nivell adequat de protecció de dades, seran publicades al *Boletín Oficial del Estado*.

El Director de l'Agència de Protecció de Dades té la potestat per requerir la informació que tot seguit s'enumera i, si és el cas, suspendre temporalment la transferència de dades en aquells casos en els que:

- Les autoritats del país de destinació resolguin que el cessionari ha vulnerat la normativa vigent en matèria de protecció de dades personals.
- Que existeixin indicis de tal incompliment i de què les autoritats del país de destinació no han pres i/o no prendran les mesures oportunes.

L'article 34 de la LOPD, en canvi, contempla quines són les excepcions per a la prohibició establerta a l'article 33. Així, les transferències internacionals no hauran d'observar el que disposa l'article 33, en els següents casos:

- Quan la transferència internacional de dades de caràcter personal resulti de l'aplicació de tractats o convenis en dels quals forma part Espanya.
- Quan la transferència es fa a efectes de prestar o sol·licitar auxili judicial internacional.
- Quan la transferència es necessària per la prevenció o per al diagnòstic mèdic, la prestació d'assistència sanitària o tractament mèdic o la gestió de serveis sanitaris.

- Quan es refereixi a transferències de diners conforme a la seva legislació específica.
- Quan l'interessat hagi donat el seu consentiment inequívoc a la transferència prevista.
- Quan la transferència sigui necessària per a l'execució d'un contracte entre l'interessat i el Responsable dels Fitxers o per a l'adopció de mesures precontractuals adoptades a petició de l'interessat.
- Quan la transferència sigui necessària per a la celebració o execució d'un contracte celebrat o per celebrar, en interès de l'interessat, pel Responsable dels Fitxers i un tercer.
- Quan la transferència sigui necessària o legalment exigida per a la salvaguarda d'un interès públic. Tindrà aquesta consideració la transferència sol·licitada per una Administració fiscal o duanera en el compliment de les seves competències.
- Quan la transferència sigui precisa per al reconeixement, exercici o defensa d'un dret en un procés judicial.
- Quan la transferència s'efectuï, a petició d'una persona amb interès legítim, des d'un Registre Públic i la transferència sigui d'acord amb la finalitat del mateix.
- Quan la transferència tingui com a destinació un Estat membre de la Unió Europea (UE) o un Estat respecte del qual la Comissió Europea, en l'exercici de les seves competències, hagi declarat que garanteix un nivell de protecció adequat.

En aquest sentit, cal tenir present que el RLOPD defineix la transferència internacional de dades com un tractament de dades que suposa una transmissió dels mateixos fora del territori de l'Espai Econòmic Europeu, per tant, els països de Noruega, Islàndia i Liechtenstein, membres de l'Espai Econòmic Europeu, però no de la Unió Europea, quedarien inclosos dins de les excepcions compreses a l'article 34 de la LOPD i serien considerats països amb un nivell adequat de protecció de dades.

Cal dir, en relació amb aquest últim supòsit de l'article 34 de la LOPD que, fins al moment, la Comissió Europea ha declarat que els països que posseeixen un nivell de protecció adequat són els següents:

- Suïssa.
- Hongria.
- Canadà.
- Estats Units (Principis de Port Segur).
- Argentina.
- Guernsey.
- Illa Man.

- Jersey.

En qualsevol dels casos, la transferència internacional de dades s'haurà de notificar per tal de procedir a la seva inscripció al Registre General de Protecció de Dades (RGPD).

Ara bé, si l'Agència estima que el supòsit de l'article 34 al que es fa referència no ha quedat suficientment acreditat o que la transferència de dades no es fonamenta en cap de les excepcions contemplades, serà necessària una autorització prèvia del Director d'aquesta per poder dur a terme la transferència.

Transferències a Estats que no proporcionen un nivell adequat de protecció

Si la transferència de dades té com a destinació un Estat no comunitari (de fora de la UE) o un país que no està dins el grup de països dels que la Comissió Europea ha declarat que disposen d'un nivell adequat de protecció de les dades, l'Agència de Protecció de Dades podria demanar, al Responsable dels Fitxers, que aporti la documentació justificativa de què la transferència internacional és possible segons algun dels supòsits de l'article 34 de la LOPD.

Així, es concedirà l'autorització sempre que s'aporti un contracte, per escrit, entre el Responsable dels Fitxers i el cessionari en el que constin les garanties de protecció dels drets i les llibertats fonamentals. El contracte haurà d'incloure necessàriament els següents conceptes:

- La identificació de les parts que participen al contracte: el cedent (que transmet les dades) i el cessionari (destinatari de les dades).
- La descripció de la finalitat que justifica la transferència internacional i l'especificació de les dades que es transferiran.
- El compromís del cedent sobre la recollida i el tractament de les dades, assegurant que s'han dut a terme seguint les disposicions legals establertes per la LOPD i que el fitxer que conté les dades que es cedeixen està inscrit al RGPD.
- El compromís del cessionari assegurant que les dades que li han estat cedides es tractaran només per a la finalitat per a la que es fa la transferència i que el tractament es durà a terme d'acord amb la normativa espanyola vigent de protecció de dades. El cessionari també ha d'assumir en aquest contracte el compromís de no comunicar les dades a cap tercer, excepte en aquells casos en els que s'hagi demanat el consentiment per fer-ho.
- El compromís del cessionari respecte a què adoptarà les mesures de seguretat requerides per la normativa de protecció de dades de caràcter personal vigent.
- Que el cedent i el cessionari respondran solidàriament davant els particulars, a l'Agència de Protecció de Dades i als òrgans jurisdiccionals per eventuais incompliments del contracte per part del receptor, quan aquests constitueixin motiu d'infracció segons les disposicions de la LOPD o quan produeixin qualsevol tipus de perjudici a un interessat.
- Que s'indemnitzarà a l'interessat que resulti perjudicat com a conseqüència del tractament realitzat per part del cessionari.

- La garantia de què l'interessat podrà exercitar els seus drets (accés, rectificació, cancel·lació i oposició) davant el cedent o del cessionari de les dades. Cal indicar també que l'interessat pot sol·licitar la tutela de l'Agència de Protecció de Dades per aquells supòsits previstos a la LOPD.
- El compromís del cessionari de les dades d'autoritzar l'accés a les dependències on es tractin les dades, així com l'accés a la documentació i als equips físics i lògics, de representants de l'Agència de Protecció de Dades o de l'entitat independent en qui aquesta delegui, quan l'Agència així ho requereixi amb la finalitat de verificar el compliment de les obligacions derivades del contracte.
- L'obligació de destruir o retornar al cedent les dades de caràcter personal quan s'acabi la relació contractual, a l'igual que qualsevol tipus de suport o document en què constin dades objecte de la transferència.
- Que els interessats podran exigir el compliment d'allò estipulat en el contracte pel que fa a totes aquelles qüestions que a ell mateix li resultin beneficioses.

En definitiva, es considerarà que estableixen les garanties adequades, els contractes que es celebrin d'acord amb allò previst a les Decisions de la Comissió Europea 2001/497/CE, de 15 de juny de 2001, 2002/16/CE, de 27 de desembre de 2001 i 2004/915/CE, de 27 de desembre de 2004 o d'allò que disposin les Decisions de la Comissió que donin compliment a allò establert a l'article 26.4 de la Directiva 95/46/CE.

Tot i així, encara que existeixi un contracte entre cedent i cessionari amb el contingut descrit en aquests punt, el Director de l'Agència podrà denegar l'autorització de la transferència internacional, quan es donin els següents requisits:

- Si la situació de protecció dels drets i llibertats del país de destí impedeix garantir un total compliment de tot allò estipulat al contracte o de l'exercici dels drets per part dels interessats.
- Si existeixen indicis raonables de què les garanties establertes en el contracte no estan essent o no seran respectades.
- Si existeixen indicis raonables de què els mecanismes d'aplicació del contracte no seran efectius.
- Si la transferència pot crear una situació de risc de dany real als interessats.

El procediment per a l'obtenció de l'autorització per a la transferències internacionals de dades a tercers països, s'iniciarà sempre a sol·licitud de l'exportador. A la sol·licitud, a banda del contracte legalment exigit, haurà de constar:

- La identificació del fitxer o fitxers als quals es refereixi la transferència internacional, amb indicació de la seva denominació i el seu codi d'inscripció al Registre General de Protecció de Dades.
- La transferència respecte a la qual se sol·liciti l'autorització, amb indicació de la finalitat que la justifiqui.

- La documentació que incorpori les garanties exigibles per a l'obtenció de l'autorització així com el compliment dels requisits legals necessaris per a la realització de la transferència.

Un cas diferent és el dels Estats Units (EUA), donat que en l'àmbit de la protecció de dades personals es basen en el principi d'autorregulació, per tant, cada empresa o Administració, sense cap normativa o control per part de l'Estat, és qui decideix quin codi de conducta vol seguir. És precisament aquest fet el que no permet afirmar que aquest país té un nivell de protecció que s'assembla al dels països europeus i és per això que, per a les transferències de dades als EUA, cal una autorització prèvia de l'autoritat nacional de protecció de dades del país europeu.

Els Principis de Port Segur (de l'anglès, *Safe Harbor Principles*) faciliten les transferències a l'establir tot un seguit de garanties que són assimilables a aquelles fixades per la Directiva 95/46/CE, aprovades pel departament de Comerç dels EUA. Totes les empreses que s'adhereixen als Principis de Port Segur han de comprometre's a complir amb aquests, a col·laborar amb les autoritats europees de protecció de dades i a adoptar mesures per a la protecció de les dades de caràcter personal similars a aquelles que han d'adoptar les organitzacions europees per complir amb el seu ordenament jurídic nacional.

Així doncs, si la transferència de dades té com a destí els Estats Units, seguint els principis de Port Segur, caldrà acreditar que l'entitat destinatària és una de les entitats adscrites.

La notificació de fitxers a l'Agència

Finalment, en competències de declaració de fitxers, les transferències internacionals previstes hauran de notificar-se al RGPD en el moment en què es notifica el fitxer. A la notificació s'informarà de:

- El país o països al/s que es transferiran les dades.
- Els motius que habiliten la transferència i pels quals no és necessària una autorització del Director de l'Agència de Protecció de Dades (article 34 de la LOPD).

Si la necessitat de transferir dades a un país estranger es detecta després de la notificació d'aquest a l'Agència, caldrà realitzar una modificació de la notificació del fitxer que es vol transferir. En qualsevol moment, l'Agència de Protecció de Dades pot demanar al Responsable dels Fitxers l'acreditació del compliment del deure d'informació i, en el cas d'una comunicació de les dades, de la recollida del consentiment, en el cas de tractaments per compte de tercers, de la celebració d'un contracte entre el cedent i l'Encarregat del Tractament per realitzar aquesta transferència.

7.7. Conceptes principals

Atès tot el que s'ha comentat anteriorment, i a títol de resum, a la següent taula es fa un repàs dels aspectes més rellevants pel que respecta als Principis de la Protecció de Dades, continguts als articles que van del 4 al 12 de la LOPD:

PRINCIPI	DESCRIPCIÓ
Qualitat (art.4 LOPD)	<ul style="list-style-type: none">- Dades pertinents, adequades i no excessives en relació amb les finalitats determinades, explícites i legítimes per les que s'hagin recollit.- Prohibició de fer-ne ús per a finalitats incompatibles amb aquelles que varen motivar la seva recaptació.- Dades exactes i al dia, dades que responguin a la situació actual de l'interessat amb veracitat.- Cancel·lació i substitució d'ofici quan les dades siguin inexactes, total o parcialment, o incompletes.- Cancel·lació de les dades quan deixin de ser necessàries o pertinents per la finalitat per les quals estava previst el seu ús.- Dades emmagatzemades de forma que permetin el dret d'accés.- Prohibició de recollida de dades per mitjans fraudulents, deslleials o il·lícits.
Informació (art. 5 LOPD)	<p>Dades recollides de l'interessat. S'informarà de:</p> <ul style="list-style-type: none">- Existència d'un fitxer, la finalitat del fitxer i els destinataris de la informació.- Si hi ha obligació a respondre a les preguntes plantejades.- Conseqüències de l'obtenció de les dades o de la negativa a subministrar-les.- Possibilitat d'exercitar els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició.- Identitat i adreça del Responsable dels Fitxers o, en cas necessari, del seu representant. <p>Dades recollides d'un tercer. El Responsable dels Fitxers haurà d'informar-lo en els trenta dies hàbils següents a l'enregistrament de les dades:</p> <ul style="list-style-type: none">- Del contingut del tractament.- De la procedència de les dades.- De l'existència d'un fitxer, la finalitat d'aquest i dels destinataris de la

	<p>informació.</p> <ul style="list-style-type: none">- De la possibilitat d'exercitar els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició.- De la identitat i adreça del Responsable dels Fitxers o, en cas necessari, del seu representant. <p>Quan les dades es recullen de tercers, hi ha una excepció a l'obligació d'informar, en alguns casos:</p> <ul style="list-style-type: none">- Quan una Llei ho prevegi expressament.- Quan el tractament tingui finalitats històriques, estadístiques o científiques.- Quan la informació a l'interessat resulti impossible o exigeixi esforços desproporcionats, a criteri de l'AEPD o de l'organisme autonòmic equivalent, en consideració al número d'interessats, a l'antiguitat de les dades i a les possibles mesures compensatòries.- Quan les dades procedeixin de fonts accessibles al públic i es destinin a l'activitat de publicitat o prospecció comercial, cas en el que s'informarà a l'interessat, en cada comunicació que se li dirigeixi, de l'origen de les dades i de la identitat del Responsable dels Fitxers, així com dels drets que li assisteixen.
Consentiment (art. 6 i 7 LOPD)	<p>Regla general: Consentiment inequívoc del titular de les dades.</p> <p>Regles especials:</p> <ul style="list-style-type: none">- Consentiment exprés: Dades de salut, vida sexual i origen racial i per a finalitats diferents a l'objecte de la relació contractual.- Consentiment exprés i per escrit: Dades referents a ideologia, religió i creences, afiliació sindical o dades derivades d'actes de violència de gènere.
	<p>Excepcions:</p> <ul style="list-style-type: none">- Previsió en una Llei.- Que les dades es recullin per l'exercici de les funcions pròpies de les administracions públiques en l'àmbit de les seves competències.- Quan es refereixin a les parts d'un contracte o precontracte d'una relació comercial, laboral o administrativa i siguin necessàries per al seu manteniment o compliment.- Quan el tractament de les dades tingui per finalitat protegir un interès vital de l'interessat o d'altra persona, en el supòsit que l'interessat estigui física o jurídicament incapacitat per donar el seu consentiment.- Perquè resulti necessari per la prevenció o pel diagnòstic mèdic, la

	<p>prestació d'assistència sanitària o tractaments mèdics o la gestió de serveis sanitaris, sempre que aquest tractament de dades es realitzi per un professional sanitari subjecte al secret professional o per una altra persona subjecta a una obligació equivalent de secret. Per últim quan el tractament sigui necessari per salvaguardar l'interès vital de l'interessat.</p> <ul style="list-style-type: none">- Quan les dades figurin en fonts accessibles al públic i el seu tractament sigui necessari per la satisfacció de l'interès legítim perseguit pel Responsable dels Fitxers o pel del tercer a qui se comuniquen les dades.
<p>Dades especialment protegides (art. 7 LOPD)</p>	<p>Dades relatives a la ideologia, afiliació sindical, religió, creences, origen racial, salut o vida sexual, dades recollides per a finalitats policials sense consentiment de les persones afectades i dades derivades d'actes de violència de gènere.</p> <p>Regles especials:</p> <ul style="list-style-type: none">- Consentiment exprés: Dades de salut, vida sexual i origen racial i per a finalitats diferents a l'objecte de la relació contractual.- Consentiment exprés i per escrit: Dades referents a ideologia, religió i creences, afiliació sindical i dades derivades d'actes de violència de gènere.
<p>Dades relatives a la salut (art. 8 LOPD)</p>	<p>Les institucions i els centres sanitaris públics i privats i els professionals corresponents podran procedir al tractament de les dades de caràcter personal relatives a la salut de les persones que assisteixin a aquests o hagin de ser tractats en ells, d'acord amb el que es disposa a la legislació estatal o autonòmica sobre sanitat.</p>
<p>Cessió comunicació (art. 11 LOPD)</p>	<p>Regla general: només podrà dur-se a terme per al compliment de finalitats directament relacionades amb les funcions legítimes del cedent i del cessionari amb el previ consentiment de l'interessat, excepte que la Llei disposi el contrari.</p>
	<p>Excepcions:</p> <ul style="list-style-type: none">- Quan la cessió està autoritzada en una Llei.- Quan es tracti de dades recollides de fonts accessibles al públic.- Quan el tractament respongui a la lliure i legítima acceptació d'una relació jurídica el desenvolupament, el compliment i el control de la qual impliqui necessàriament la connexió d'aquest tractament amb fitxers de tercers. En aquest cas la comunicació només serà legítima en quant es limiti a la finalitat que la justifiqui.- Quan la comunicació que s'hagi d'efectuar tingui per destinatari al Defensor del Poble, al Ministeri Fiscal o als Jutges o Tribunals o al Tribunal de Comptes, en l'exercici de les funcions que té atribuïdes. Tampoc serà precís el consentiment quan la comunicació tingui com a destinatari a institucions autonòmiques amb funcions anàlogues a les

	<p>del Defensor del Poble o al Tribunal de Comptes.</p> <ul style="list-style-type: none">- Quan la cessió es produeixi entre administracions públiques i tingui per objecte el tractament posterior de les dades amb finalitats històriques, estadístiques o científiques.- Quan la cessió de dades de caràcter personal relatives a la salut sigui necessària per solucionar una urgència que requereixi accedir a un fitxer o per realitzar els estudis epidemiològics en els termes establerts en la legislació sobre sanitat estatal o autonòmica.
<p>Accés a les dades compte tercers (art. 12 LOPD)</p>	<p>No es considerarà legalment cessió o comunicació de dades.</p> <p>Per aquesta prestació la Llei exigeix un contracte que ha de complir alguns requisits:</p> <ul style="list-style-type: none">- Constància escrita o en alguna altra forma que permeti acreditar la seva celebració i contingut.- Expressarà que l'Encarregat del Tractament únicament tractarà les dades conforme a les instruccions del Responsable dels Fitxers i no les aplicarà ni les utilitzarà amb una finalitat diferent a la que figuri al contracte.- L'Encarregat del Tractament no podrà comunicar les dades, ni tan sols per a la seva conservació, a tercers.- L'Encarregat del Tractament es compromet a adoptar les mesures de seguretat exigides al RLOPD.- Al finalitzar el contracte les dades de caràcter personal hauran de ser destruïdes o retornades al Responsable dels Fitxers, així com els suports o documents en els que consti alguna dada de caràcter personal.- L'Encarregat del Tractament podrà conservar les dades, degudament bloquejades, en aquells casos en els quals poguessin derivar responsabilitats de la seva relació amb el Responsable dels Fitxers.

Així doncs, amb l'objecte de concloure, a continuació s'enumeren les següents recomanacions a tenir en compte en el moment de procedir a la recollida de dades:

- El Responsable dels Fitxers haurà de diferenciar, sobre les dades que pretén captar, quines resulten necessàries i imprescindibles per al manteniment i compliment de la relació que el vincula amb l'interessat i quines són addicionals a aquesta relació. Davant aquesta situació, s'ha de complir amb el dret d'informació respecte als primers i captar el consentiment de l'interessat respecte de la resta de les dades sol·licitades, amb indicació de les concretes finalitats per a les quals siguin utilitzades. En aquest sentit, s'ha de tenir present que totes les dades han de tenir una justificació en la seva recollida, distingint-se si aquestes requereixen el consentiment o, pel contrari, aquest no és necessari sobre la base del que s'ha indicat en aquest document.

- La determinació de les finalitats ha de ser el més concreta possible i haurà d'abastir tant els usos actuals com els que es pretenen realitzar per part del Responsable dels Fitxers. S'ha de tenir en compte, doncs, que la concreció de la finalitat limita l'actuació del responsable davant futurs tractaments.
- Ha de donar-se, prèviament, la possibilitat a l'interessat d'oposar-se al tractament sobre el que es sol·licita el consentiment. Davant aquesta situació, és adient habilitar una casella en els impresos i qüestionaris perquè l'interessat pugui marcar en aquesta casella en el cas de què vulgui oposar-se al tractament⁷.
- Haurà d'utilitzar-se un mitjà que permeti tenir constància del compliment dels principis d'informació i consentiment per part del Responsable dels Fitxers i, atesa la necessitat de què el mateix s'acrediti, és necessari custodiar la prova com a vàlida de l'atorgament del consentiment i del compliment del principi d'informació.
- Per últim, és important considerar que el consentiment atorgat per l'interessat pot ser revocable en qualsevol moment, motiu pel qual sempre haurà de tenir la possibilitat d'exercir-lo.

⁷ Observi's que totes les cartes han estat implementades sota aquest criteri.